

MAGYARI

Taxa postală plătită
aprobând Dtr. Gen.

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Director și redactor responsabil:
dr. Paál Árpád

Proprietar: TIPOGR. SFT. LADISLAU S. A.
Nrul de inregistrare in Reg. Publ. periodice — Tri-
bunalul B'hor. sectia III. Nr. ord. 11/11 Iunie 1938

Primcolaborator: **dr. Gyáriás Elemér**

A munkaügyi minisztérium jövő héten megkezdí a mun- kás-kirándulások és testedző játékok rendezését

A minisztériumban továbbfolytak az erre vonatkozó tanácskozások

Bucurestiből jelentik: A munkaügyi minisztériumban a szakmai szervezetek elnökeivel folytatják azokat a tanácskozásokat, amelyeknek célja a munkások szabadidő-mozgalmának megszervezése. Az ilyen irányú első értekezletekről már beszámoltunk, s általános elvi szempontokból is méltattuk a minisztériumnak ebben az ügyben tett kezdeményezéseit. Az értekezletek további során *Ralea* miniszter terveinek egyes részleteire került sor, s ezek között is elsősorban a munkás-kirándulások rendezése felől állapodtak meg. A munkásokat vidéken csoportokba szervezik avégett, hogy minden munkástömegnek módjában álljon meglátogatni az ország nagyobb ipari központjait, jelentősebb városait s érdekesebb emlékeit. Az ilyen kirándulások egy-

egy napig tartanak, de lesznek többnapra terjedő nagyobb kirándulások is. A síkvidéken lakó munkásokat a hegyekre, a hegyvidéken lakó munkásokat pedig a Duna melletti síkságok központjaiba fogják elvinni.

Hasonlóképpen ezen az értekezleten határozták el azt is, hogy a munkásokat a sport különböző ágaiban való részvételre is megszerzik. A munkásokból csapatokat alakítanak labdarúgásra, távgyaloglásra és futásra, kerékpárversenyekre, stb. A munkások sporttevékenysége megszervezésével *Tane Savulescu* őrnagyot bízták meg.

A szabadidő felhasználásának ezeket a kezdő hitevezéseit a jövő héten veszik gyakorlati alkalmazásba.

A községi előjárók és a csendőrörsök közti hatásköri összeütközések megszüntetése

A belügyminisztérium körlevelet adott ki a hatáskörök tisztázására. — Csak a megyei és járási főnökök rendelkezhetnek a csendőrörsökkel

Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium köriratokat adott ki, melyben utal arra, hogy a falusi bírák, jegyzők és csendőrparancsnokok között több esetben nézeteltérések támadtak a maguk hatáskörére nézve s ez további surlódásokat okozott. Ennek eloszlására a belügyminiszteri körlevél megállapítja, hogy a közigazgatási törvény 61-ik paragrafusa szerint a primár a községi rendőrség főnöke, a száztizedik paragrafus 8-ik bekezdése szerint pedig a jegyző a közigazgatási rendőrség feje. Hatáskörüket azonban a törvény végrehajtási utasítása szabatosan körülírja.

Igy a primár akkor kérheti a csendőrség segítségét, ha a községi szabályzatok és rendeletek alkalmazásáról, vagyis községi rendőri tevékenységről van szó. A 160-ik paragrafus értelmében a primárnak és a jegyzőnek anélkül kell gondoskodniuk a bűntettek megelőzéséről, hogy ehhez a csendőrség segítségét kérik. A csendőrörsökkel való rendelkezés joga egyéb-

ként csak a prefektusokat és a pretorokat illeti meg.

Hasonlóképpen a rendőri bíróság ügykörébe tartozó esetekben (kisebb kihágások elleni eljárásban) is csak a prefektusoknak és a pretoroknak van joguk intézkedni. Ez alól csak tettenérések, vagy ügyészi meghatalmazás esetén teljesítendő rendőri bírósági eljárás lehet kivétel.

A primár egyébként csak a községi szabályzatok és rendeletek alkalmazására kérheti a csendőrséget és amennyiben ilyenkor a csendőrség nem teljesítené kötelességét, az esetet jelentenie kell a felsőbb hatóságoknak. A jegyző se községi rendőrségi ügyben, se közigazgatási, se bírósági ügyekben nem adhat ki rendeleteket a csendőrörsöknek. Azonban amikor a bíróságtól megbízásokat kap nyomozásokra, s egyéb bírósági teendők teljesítésére, akkor e megbízásban való eljárásra a csendőrség segítségét kérheti.

Petőfi Sándor nagy Istenhite

Irta Biró Lajos

Az ezernyolcszáznyvenkilencedik esztendő július 31-én, az akkori vérhullámos, mozgalmas idők áldozataként, csatatéri halállal hűlt ki az élők sorából a magyarság egyik legnagyobb költője, Petőfi Sándor. A csatatér az akkori fehéregyházi síkon volt, hol azóta emlékjelet is emeltek az elesett hősök tiszteletére. Ehhez az emlékjelhez évenként hűsögesen elzarándokolnak az emberek, s különösen a sighthűsoarai és az odorheui magyar polgárság társadalmi szervezetei, azok között is a lelkes és buzgó dalosegyletek minden jópéldával előjárnak, hogy a kegyeletes összegyűlekezések el ne maradjanak. Az idén is megtörténik ez az összegyűlekezés, améhez a kormányhatóság is megadta megértő hozzájárulását.

Valóban úgy van az, hogy a Petőfire való emlékezésben nem hiúságok büszkélkedése nyilvánul meg, hanem egy nép hálája. Az a hála együttel elismerés azért a gazdag szellemi hagyatékkért, mellyel a költő nemcsak a magyarságnak volt szószólója, de az utókornak is tanítást, biztatást, hitet adott. Ez a szellemi hagyatékok olyan nagy, hogy nemcsak a magyar nemzeti irodalom, de a világirodalom is egyik legnagyobb költőjét tiszteli Petőfi Sándorban. És ami az ilyen világnagyságot neki megadja, az bizonyos örökéletű eszmék meggyőző és szívvel jövő kifejezése, melyek a különböző korok saját gondjaiból és elfoglaltságaiból kiemelkedve, minden kornak megnyugvást és biztos életirányt tudnak nyújtani.

Ilyen szempontból különösen erős és mély megalapozású Petőfinek az Istenhite, mely legközvetlenebb magyarázata az ő élet iránti hitének, népe szeretetének, a szülői iránti odaadó rajongásnak, s az ő egész erkölcsi megalapozottságának. Ez az erkölcsi megalapozás ad neki mindenben határozottságot, hazugságtól mentes őszinte jellemet. A világforradalmárok a magukénak szeretik minősíteni Petőfit, pedig ami lobogás volt benne a forradalmakért és a világszabadságért, az nem az öldöklés és felforgatás áhítása volt, hanem valami gyermekies tisztaságu hit a jóságban, a jóság kiüzdhetőségében. Nem dac minden ellen, nem elfordulás az élet szent magasságaitól, hanem éppen a bizalom minden iránt, s a tántoríthatatlan meggyőződés az isteni Gondviselésben, hogy az a jóért küzdőket mindig megsegíti.

Végtelenül megnyugtató erkölcsi emelkedettség áramlik ki költeményeiből. Ha csak futólag szemelgetünk is ki egyes helyeket, mindenikből valami nagy természetességgel ömlik elénk az ő Istenhite és ebből folyó tartalmas életfelfogása. A lelkiismeretesség, a bűnösségtől való irtózás, a Gondviselés bölcsességében és jóságában való bizalom, még akkor is, mikor egyébként kétségbeesett állapotok vesznek körül.

Ime, kezdjük csak a népmesék gyönyörűségével megírt „János vitéz” históriáján. A bujdosásba kergetett szegény Kukoricza Jancsi, a szerelmes juhászlegény, kiből majd a tündökletes János vitéz lesz, a falujából való világgá indulásakor így búcsúzik Iluskájától: „Az Isten áldjon meg, gondolj néha reám!” Iluska pedig ezekkel a szavakkal bocsátja útjára: „Most hát Jancsi lelkem, eredj, ha menned kell. A jó Isten legyen minden lépéseddel.”

Jancsi az ő fáradtságos bolyongása közben egy erdőbe vetődik, ahol világgosságot lát. A világgosság felé tart, mert azt hiszi, hogy az csárdából szüremlik ki, ahol megpihenhet. Valóságban azonban nem csárda az, hanem zsványok tanyája. Ezekkel a szavakkal köszönt be: „Adjon az Uristen szerencsés jóestét.” Amikor a zsványok kéri, hogy álljon be ő is közejük, színlény megteszi, amire nagy áldomást issnak. A sok bortól elázott zsványok szemére átom jön. Jancsi azonban csak apró kortyokat ivott és ébren ült az alvók között. Akkor az a gondolata támadt, hogy a nagy kínos ládából megtölti tarisznyáját s haza viszi Iluskájának, aztán a kínosból ketten boldogan megélik. Csakhogy nyomban megszólal benne a lelkiismeret s így torkolja le magában a csábtó gondolatot:

„Istenem teremtőm, mit beszélek én itt? Zsványoknak vigyem el átkozott pénzt? Tán minden darabhoz vérfoltok ragadtak, S én ilyen kínosokkal legyek boldog, gazdag? Hozzájuk sem nyulok, azt én nem tehetem, Nincs elromolva a lelkiismeretem, Edes szép Iluskám, csak viseld terhedet, Bíz a jó Istenre árva életedet!”

Petőfi egészséges világnézetére élénk kifejezést találunk még *Az apostol* című elbeszélő költeményében is, mely pedig legközelebb járt ahhoz, hogy lázadó világgosságot hirdessen. A költeményben megjelenik előttünk a szegény apa, aki gyermekei éhezését látva, zúgolódásban tör ki, de egyszerre jobb belátásra jut és így kiált fel:

„De állj meg ajkamon szó!
Az Isten tudja, mit cselekszik,
Magas tervébe nem lát a vak ember,
S kérdőre vonnunk őtet nem szabad!”

Az éhes, ártatlan gyermekek szemére ráborul a boldogító átom. A szegény apa lelke is szárnyal, reptül a csillagok fölé, oda a világok kormányzójához, kinek szeméből minden szikra egy nap, mit földek s holdak forganak körül. Mint a hatyú a tónak átlátszó vizében, úgy a szegény ember lelke is megfürödve a mindenekei átkaroló Ős-szellem fényében, így szól:

„Istenem légy üdvöz, légy imádvál!
Fölszállott hozzád egyik porszemem, hogy
Előtted leboruljon,
S elmondja, hű fiad vagyok, Atyám!
Kemény pályára utasítál:
De én nem zugalodom,
Sőt áldalak, mert azt mutatja ez, hogy
Szeretsz, hogy én választottad vagyok!”

De nemesak az epikai költemények tanuskodnak Petőfinek az isteni Gondviselésbe vetett hitéről, hanem a lírai költeményei is.

K.... Vilmos barátomhoz című költeményében közös szenvedésüket panaszolja s így végzi a költeményt:

„S él az Isten s tudni fogja, hogyha él,
Mit szenvedtem s te bajtárs, mit szenvedtél,
El az Isten, aki annyi bánatért,
Tán megadja egykor a várt pályabért.”

Etikai felfogását gyönyörűen fejezi ki az *En* című költeményében, amidőn így szól:

„A világ az Isten kertje:
Gyom s virág vagyok ti benne,
Emberek!
En a kertnek egy kis magja,
De az Ur ha pártom fogja:
Penne gyom tán nem leszek.”

A *Temetőben* című költeményében a halál gondolatával foglalkozik, de a halálon-túl meglátja az örök életet is:

„A szobrok a domború hant elején
Mindannyi betűi egy isteni lapnak;
Nagy gondolatit mikor olvasom én:
A sírba, a sírból az égbe ragadnak.”

A túlvilági élet hite azzal az elképzeléssel jelenik meg nála, hogy a sírból nem a sötétség, nem az elmúlás néz reá, hanem az örök világgosságnak szemekét elvakító varázsfénye. Ki rajzolta a halált gyöngédebben, mint Petőfi, amikor így szól a *Szép napkeletnek* kezdetű költeményében:

„Nem az enyészet
Rideg tanyája
A koporsó, de vidám sajka ez,
Amely velünk e
Szép élethől egy
Még szebb élet partjára átevez.”

Babits Mihály „Az európai irodalom története” c. nagy művében Petőfit úgy tárgyalja, mint a világgosságot áramlatokra s a romantikus túlképzeltetések korára jövő egészséges visszahatás legjellemzőbb kifejezőjét. Babits mondja, hogy Petőfi „*Bolond Istók*” című elbeszélő verse csodálatos, az „optimizmus egyik legfenségebb kifejezése a világirodalomban.” Ebben a versben Bolond Istók az a derűs látású ifjú, akinek az életkedvét a viharos idők se tudják összerontani. Betéved egy rommá vedlett udvarházba, ahol szóra bírja a ház öreg gazdáját, aki elkecserevedve szól a sok csapásról, ami őt érte, s átkozza a világot és kétségbeesetten felhördül belőle a sírbaszállítás vágya. Bolond Istók csak hosszú szünet után mer válaszolni, de akkor megmondja neki, hogy a kétségbeesés nagy bűn, s ezért olyan nagy az öreg a büntetés is. A kétségbeesés pokoli

hang, mely fölkiált az égre, hogy „nincs Isten!”

„S méltó rá bizonyval,
Aki ezt kimondja,
Róla hogy kezét a
Jó Isten levonja.
Mert van a világnak atyja,
Van egy hű gondviselője,
Minden ember megláthatja
Aki el nem fordul tőle!”

— Csak ne legyünk türelmetlenek, — folytatja az ifjú. — Az Istennek sok a gyermeke. Törvénye is van, hogy „várj sorodra.” De úgy eljut mindenüvé az ő jósa, mint a nap a föld körül.

„S nincsen akit elkerülne,
Ha ma nem jött, eljön holnap...
Mig az ember boldog nem volt,
Addig bizony meg nem halhat,
S a boldogság sohsem késő...”

Ezek a szavak a mai kornak is szólanak. Petőfi nagyságának egyik alkotórésze az Isten-jóságának ilyen nagy hite. Mikor emlékezünk róla, ezt a nagy hitet is meg kell tanulnunk tőle.

A romániai mezőgazdaság fellendítése

A mezőgazdaság követelményeinek megfelelő színvonalra szállítják le az ipari termékek árát. — A kormány mezőgazdasági tevékenysége

Bucurestiből jelentik: A mezőgazdaság fejlesztése érdekében hozott kormányintézkedéseknek nap mint nap újabb sikeres eredménye mutatkozik. Nagyszerű termésünk van, amely főleg az ezévi kitűnő éghajlati feltételeknek köszönhető, de nagyban hozzájárult ehhez a mezőgazdasági minisztérium tervszerű intézkedései is. Talán az idei év az egyetlen, amikor a helyi hatóságok vezetői pontosan betartották a minisztérium utasításait és minden egyes helyen személyesen győződek meg arról, hogy ezeket az intézkedéseket a vetésnél is betartották. Mezőgazdasági termékeink minősége nagyrészt a helyi hatóságok lelkiismereteségétől és munkásságától függ. Ha az idei nyáron a dobrogeai mezőségeken kitűnő volt a termés, ez a figyelmes vezetésnek köszönhető. Jonescu Sześci földművelődésügyi miniszter nagy gondot fordított a mezőgazdasági kamarák működésére. És szigorú kézzel büntetett ott, ahol a vezetés nem volt megfelelő. Így Oltermegyében a hanyagság és a visszaélés nyomban

elvette méltó büntetését.

A román mezőgazdaság a legjobb úton halad, hogy megszerezze azt a hírnevet, amely méltán megilleti. A földművelő osztályt az állam teljes erejével támogatja, minden technikai és tudományos felkészültségével. Csak így érhető el, hogy a termés úgy minőségileg, mint mennyiségileg javuljon. A mezőgazdaság további fejlődésének egyik legfontosabb feltétele, hogy a mezőgazdasági és az ipari termékek között megfelelő árbeli összhang legyen.

Ebben az irányban a resitai művek jártak elöl jó példával. A napokban megtartott közgyűlésen, a legteljesebb jóindulattal tanúsították és ipari termékek árát a mezőgazdasági követelményeinek megfelelő színvonalra szállították le. Ez a hír nagy örömmel tölti el a termelőosztályt, amelyik erre a kiegyensúlyozódásra két évtized óta hiába várt. A kormánynak határozott szándéka, hogy kitart a mezőgazdaság újjáépítése mellett. És, ha szükség mutatkozik, még nagyobb áldozatokra is képes.

Kézrekerültek a bucuresti-i ékszerlopás tettesei

Braşov egyik külvárosi szállodájában lopták el a tetteiket

Braşov. Saját tud. Részletesen beszámoltunk arról a milliós lopásról, amelynek tettesei Oroszi Kiss Rozália mindenestély és Pál András bucuresti szobainas, akik mialatt gazdájuk távol volt, annak egész lakását kifosztották. A vakmerő tolvajok tömérdek ékszert, szőrmét és jelentős mennyiségű készpénzt vittek magukkal s a nyomozás során az a gyanu merült fel, hogy zsákmányukkal Bihormegye felé szöktek.

Az egész főváros rendőrsége bekapcsolódott a nyomozásba s a szétküldött körlevelek folytán erőlyesen nyomoztak a tettesek után az ország többi városainak bünyügyi hatóságai is. Egyben értesítették az összes nagyobb ékszerüzleteket is, hogy óvakodjanak azoktól, akik értékesebb ékszereket kínálnak eladásra s a körlevélben a rendőrség pontosan feltüntette, hogy milyen ékszerek azok, amelyeket a foszogatók zsákmányoltak és majd minden bizonyval értékesíteni igyekeznek.

A nyomozás — amint most braşovi tudósítónk jelenti, — alig néhány napi munka után

meglepő eredményre vezetett. *Braşov egyik külvárosi szállodájában ugyanis a detektívek elfogták Oroszi Kiss Rozáliát és Pál Andrást.* A két veszedelmes bűnözőt, akik különböző betörésekért több ízben voltak már büntetve, kihallgatásuk után visszakísérték a fővárosba.

Dr. Nyisztor Zoltán

Mandarinok,
Kulik és
Misszionárusok!

Utleírás

Ara: 180 lei és portó

Kilenc városi tisztviselőt bocsátott el Oradea városa

Oradea. Saját tud. Cărpineanu Cornel dr polgármester szombaton délelőtt végzést irt alá, amely kilenc városi tisztviselő elbocsátásáról intézkedik. A végzést még a délelőtt folyamán kikézbcsítették az érdekelteknek. A határozat szerint július 31-i határidővel elbocsátják a város kötelekéből Tomescu Johanna asszony és Albu Mária ideiglenesen alkalmazott tisztviselőket, valamint hét kisebbségi tisztviselőt, illetve tisztviselőnőt, akik — az indokolás szerint — nem feleltek meg a legtöbb megtartott nyelvvizsgán;

A »Bayer«- kereszt világhírű!

Hírét felülmulhatatlan minőségével szerzett Ujabb bizonyítéka annak, hogy csak a jó minőség maradandó! A Pyramidon tablettákat is »Bayer« gyártja — számtalan azonban az utánzat — és ezek ellen csak a »Bayer« kereszt védi meg, a valódi Pyramidon tablettá szavatossági jele! A

Pyramidon

TABLETTÁK

valódiak csak a »Bayer«- kereszttel

A csehországi kormánykoalíció bizottsága szorgos munkát végez a pártok hétfői értekezlete előkészítésén

Biráló hangok a nemzetiségi
sajtóban és mérsékletre figyelmeztetés a kormány lapjaiban

Prágából jelentik: A kormánykoalícióhoz tartozó pártok hattagú bizottsága, az úgynevezett „hatos bizottság“ pénteken egész nap a nemzetiségi statutum szövegezési terveinek egyes részleteivel foglalkozott. Különösen a kerületi és községi önkormányzatra vonatkozó szakaszok kerültek részletes megvitatás alá. Mint tegnap is jelentettük már, a koalíciós pártok hétfőn közös értekezletre gyűlnek, hogy álláspontjukat a nemzetiségi szabályzat kérdésében kialakítsák, s a maguk részéről megállapítsák e szabályzat pontosabb szövegét. A hatos bizottság erre a hétfői értekezletre készíti a maga javaslatát. A bizottság szombaton is folytatja ezeket az előkészítő tárgyalásokat.

„EGYSÉG HELYETT „KAPCSOLAT“

Prágából jelentik: A tót néppárt lapja, a Szlovák beható bírálatot hoz a nemzetiségi szabályzat javaslatáról. Ennek során a következőket írja:

— Az annyira félreérthető egység helyett mi mindig csak cseh és szlovák kapcsolatokról beszélünk. Ez a kifejezés két egyenlőjogu partnert feltételez: a csehet és a szlovákokat. Az így születendő kapcsolatnak kellene tehát állandóan kifejezésre jutni.

Azt írja továbbá a lap, hogy a nemzetiségi szabályzat javaslatával sem a németek, sem a szlovákok nincsenek megelégedve. A javaslat jelenlegi formájában egyik félnek sem felel meg. A prágai kormánynak komolyan számba kellene vennie azt a hatást, amit a közzétett javaslat keltett.

AGGÓDÓ ALLASPONTOK A CSEHERNÉL ÉS NÉMETERNÉL

Prágából jelentik: A Narodni Politika (cseh nemzeti irányú lap) Runciman lord kiküldetésével foglalkozik. Ugy látja, hogy a németek állomásonkénti lépésekkel akarják elérni céljukat. Lépéseik a következők lennének: Először az önkormányzat elérése, másodsor az angol barátsági szerződés. A lap szerint az önkormányzati jog elnyerése széles alapot nyu-

tana a német aspirációkra. Ha a kormány ugyanis megtagadná a németek által önkormányzati alapon kért népszavazást, akkor minden bizonnyal a határmentén katonai be-

Nem lehet egy államnak több millió hazaárulója,

— írja egyik kormánylap

Prágából jelentik: A kormányhoz közelálló Narodni Listi viszont arról szól, hogy a szudéta-német kérdés tekintetében az angol felfogás bizonyos történelmi távlat szerint látja a helyzetet. Eszerint a szudéta-német kérdés már Csehszlovákia létesülése előtt megvolt, — írja nem Henlein és pártja termelte ki, hanem elintézetlenül átöröklődött. Az angoloknak ezt a meglátását a cseh közvéleménynek is meg kell értenie és magát ahhoz alkalmaznia. Az örökül maradt népkérdést meg kell oldani s evégett a szudéta-németek életszükségeit felől tárgyi-lagos szemlélettel kell tájékozódni. Kétségbe kellene esnünk az állam sorsa fölött, — írja a lap, — ha továbbra is erőltetnők azt a felfogást, hogy az állam lakói közül több millió mind hazaáruló. A Hodzához közelálló Venkov című agrárpárti lap is a mérsékeltabb megítélésre figyelmezteti a cseh közvéleményt.

HENLEIN AZ ÁLLAMHÜSEGEK ÉS A NÉP- HÜSEGEK ÖSSZEVEZETÉSÉRŐL BESZÉLT BOROSZLÓBAN.

Boroszlóból jelentik: Az a nagyszabású néprajzi bemutató és sportoló ünnepély, melyre a külföldi németek küldötteit is meghívták, s amely több napon át tartott, pénteken befejeződött. Utána nagygyűlés volt, melyen

Runciman lord nagyobb kísérettel érkezik Prágába

Nürnbergi átutazásakor Hitler kancellár megbízottja üdvözlö

Londonból jelentik: Runciman lord jövő keddjén kel útra Prága felé. A csehszlovák kormány mellett betöltendő tanácsadói szerepét huzamosabb idejűnek számítja. Vele együtt utazik felesége is, továbbá két olyan szakértő, aki a kereskedelmi, illetve a külügyi minisztériumban már évek óta különleges tanulmányo-

kat folytat a középkeleturópai problémákról. Runciman lord kíséretében lesz Hendersohn John korábbi prágai diplomáciai ügyvivő is, aki tolmácsként fog működni. A nagy angol lapok külpolitikai szerkesztői közül is többen ott lesznek a kíséret tagjai között.

Az Evening Standard értesülése szerint

avatkozásra kerülne a sor a német birodalom részéről, olyan időpontban, amikor a szovjet a Távolkeleten van elfoglalva.

Prágából jelentik: Henlein lapja, a Rundschau is foglalkozik a Runciman lord kiküldetésével. A lap azt írja, hogy a szudéta-német párt sem érzi feljogosítottnak magát nagyobb derűlátásra a Runciman kiküldetése kérdésében, mint Chamberlain angol miniszterelnök. A párt nem akar mást, csak azt, hogy a való tények közzétételével tájékoztassa az angol megbízottat. A kormánnyal való megegyezés legfőbb akadályja a cseh-orosz szerződés és a Csehszlovákiában folyó orosz propaganda. Anglia nagyrészt vállal a dolgok további lefolyásából, de tudnia kell azt is, hogy a szudéta-német párt ismeretes javaslatát csak a tényleges szükséglet minimumát jelenti.

előbb Göbbels propaganda-miniszter, majd Henlein Konrad, a szudéta-németek vezére mondott beszédet.

Henlein mindenekelőtt a külföldön élő németek köszönetét tolmácsolta azért a meleg gondoskodásért, amellyel irántuk az anyanemzet viseltetik.

— Sokezer külföldi német van itt most jelen, akiket a német birodalmi nép a legtestvéribb szeretettel fogadott. Becsületbeli kötelességemnek tartom, hogy ezért a leghálásabb köszönetünket fejezzem ki. Örömmel állapítom meg azt is, hogy az államok határai és népek kulturális határai közötti eltérések nem olyan természetűek, hogy azokat ellentéteké lehessen kiélezni. Az ilyen kiélező kísérletek mindenütt csődöt mondtak.

— A külföldön élő németek mindenütt megadják az államnak, ami az államé, — folytatta Henlein, — a népnek pedig, ami a népé. Mindenkor teljesítjük kötelességünket az állam iránt, amelyben élünk, de mindenkor német néptársak maradunk, akik önként vállaljuk a német sorsközösséget. Köszönetet mondok Hitler vezérnek és kancellárnak is és kijelentem: mi, külföldi németek úgy érezzük, hogy kulturális tekintetben mindnyájan a nagy német népegységhez tartozunk.

Nürnbergben Hitler kancellár külön küldöttje fogja üdvözölni Runciman lordot ottani útutazásakor.

A KELETEURÓPAI ÉS BALKÁNI GAZDASÁGI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS ANGOL SZAKÉRTŐJE HOSSZABB KIHALLGATÁSON VOLT BENES KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKNÉL

Prágából jelentik: Boothby angol konzervatív párti képviselő több nap óta a cseh fővárosban időzik. Ennek a politikusnak nagy tekintélye van a külkereskedelmi szakkérdésekben s a legutóbbi időben egyik nagy szószólója volt annak a gondolatnak, hogy Anglia nagyobb mértékben nyújtson gazdasági segítséget a keleteurópai és balkáni kisállamoknak. Az ő számítása szerint 30 millió font volna az az összeg, amit ez államokban Angliának befektetnie kellene.

Boothby képviselő a megelőző napokban a szudéta-német pari vidékeken is körutazást tett, s ottan szerzett tapasztalatairól feljegyzéseket készített. Pénteken Benes köztársasági elnöknel volt kihallgatáson s ez a kihallgatása hosszabb ideig tartott.

A belga szabadkőművesek programja 11 gépell oldalon

Brüsszel, július hó.

A belga sajtóban a napokban látott napvilágot egy rendkívül jellemző dokumentum a belga szabadkőművesség munkásságáról. A tizenegy gépell oldal felülről irat tulajdonképpen egy előadás, amelyet az egyik nagy brüsszeli páholyban tartottak s amelyet azután felhívásként sokszorosítva juttattak el az összes tagokhoz. Az iratot felelős kiadóként kizárólag befolyásos személyiségek jegyezték. Közöttük több hormánytisztviselő. A felhívás a többek között a következőket tartalmazza:

— Hogy ezt az egyre növekvő folyamot — ez a katolikus befolyás — megakadályozzuk, hogy szabadságunkat megőrizzük és ezt az emberiség ellen elkövetett árulást megakadályozzuk, szükséges, hogy habozás nélkül összegyűjtsük az összes antiklerikális erőket. Ezek között a szabadkőművesség a legfontosabb. Fegyelmeltesen és egységesen érhetünk csak el eredményt. Lényegében célunk az hogy energikusan és tekintet nélkül kiirtjuk a klerikalizmust általában az egész világon, különösen azonban itt Belgiumban. Közvetlen célunk, hogy megvédjük a laicizmust, elérjük az Egyháznak az államtól való elválasztását, kiharcoljuk a valóságos jellegű intézetek és intézmények állami támogatásának megszüntetését. Eszközaink az antiklerikális propaganda s a tulajdonképpeni politikai tevékenység. Az Egyház elleni harc a legnagyobb közös örökségünk.

— Ne vitatkozzunk tehát többé az argumentumokról. Elismerjük az Egyház előretörése megakadályozásának abszolút szükségességét s ennek érdekében az alábbi alapelveket követjük:

— Mindent szabadkőműves szellemben, semmit az individuum ellen, mindent az eszme ellen... Közvetlen programunk pedig, hogy lezárjuk a klerikalizmus minden útját és pedig társadalmi uton, az államnak az Egyháztól való elválasztása révén minden vonalon és azáltal, hogy a végrehajtó hatalmakat és a közhatalmokat megtisztítjuk minden egyházhű elemtől. Gazdasági téren az egyesületek ellen kell harcolnunk. Ami a technikai eszközöket illeti, arra fogunk törekedni hogy a szervezett baloldali körökbe behatoljunk az azal a látszattal, hogy általános politikai, szociális és gazdasági érdekeket védünk. Ebben segítségünkre lesznek azok a testvérek, akik ezekhez a körökhöz tartoznak. Nekünk kell a magnak lenni, amely körül valamennyi egyházellenes erő kikristályosodik. Propagandánk célja, hogy megsokszorozzuk tartalékainkat, felrázzuk a szelemeket és munkatársakat szerezzünk.

Megjelent az új postai szabályrendelet

Szigorúan büntetik azokat, akik magánúton kézbesítenek leveleket, vagy más postai küldeményeket

Oradea. Saját tud. A hivatalos lap június 25-iki számában a törvényrendelet jelent meg a posta, táviró és távbeszélő szolgálat működéséről. A törvényrendelet gyökerében átszervezte a szolgálatot, hogy annak működése a fokozott követelményeknek jobban megfeleljen.

A törvény értelmében a postaszolgálat az állam monopóliuma, a kizárólagossági jog a postai küldeményekre pénz és értékek és tíz kilogramm súlyú értékek szállítására vonatkozik. Az új törvény szerint bárki saját megbízottja útján is eljuttathat egyes küldeményeket, de nem szervezhet külön szolgálatot erre a célra s nem foglalkozhat idegen személyek küldeményeinek szállításával. A közönségnek tehát nem tanácsos levelek vagy csomagok küldésére magánkurírokat alkalmazni mert így kiteszi magát egy küldemények elkobzásának, mint a törvényes megtorlásnak. A 100. szakasz szerint, akiről bebizonyosodik, hogy titkos szolgálatot szervezett, 10 ezer lejtől 30 ezer lejt terjedő pénzbírsággal sújtható. Visszaség esetén egy hónaptól egy évig terjedhető fogság és 60 ezer lejt terjedhető pénzbírság fenyegeti a bűnöst. Azok a személyek, akikről beigazolódik, hogy rendszeresen szállítanak postai küldeményeket, 6000 lejt terjedő bírságnak teszik ki magukat. A leveleket, tárgyakat, csomagokat, pénzt és értékeket a tilos szállítás tárgyait elkobozzák.

Szigorúan tilos postai küldeményekben olyan tárgyakat feladni, amelyek emberéletet, vagy egészséget, a postai felszerelést, vagy a többi küldemények épségét veszélyeztetik. Olyan tárgyakat, melyeknek a kereskedelemben való forgalombahozása tilos. Elő állatok, a méhek, piszok és selyemhernyók kivételével. A kihágók 500 lejtől 5000 lejt terjedő pénzbírsággal büntetnek s amellyel felelősek az általuk feladott küldeménytől okozott összes károkért.

Tilos az egyszerű, vagy ajánlott levelekben értékpapírokat, vagy értéktárgyakat elhelyezni. Ezeket elkobozzák és emellett a kihágót ötezer lejt terjedő pénzbüntetéssel bírságozzák meg.

Tilos a kedvezményes árszabású küldeményekben oly anyagot elhelyezni, ami magasabb árszabás alá esik. Hasonlóképpen tilos magánküldeményeket hivatalos küldeményekként feladni s ugyanabba a borítékba több különböző

címre szóló levelet elhelyezni. Ebben a kategóriában 100 lejtől 15.000 lejt terjed a pénzbírság s emellett a kifogásolt küldeményeket elkobozzák.

Tilos az értéklevelekre, vagy postai csomagokba bármilyen levelet elhelyezni. A büntetés 500 lejtől 5000 lejt terjed.

Tilos az értéklevelekben ércpénzt, nemesfémeket, drágaköveket, ékszereket elhelyezni s nincs megengedve ezeknek a tárgyaknak a postai csomagokban való elhelyezése sem. A büntetés 100 lejtől 1000 lejt terjed, a tárgyakat elkobozzák. 5000 lejtől 15.000 lejt terjedő büntetést ír elő a 100. szakasz azok részére, akik a valószínűleg magasabb értéket jelölnek meg egy küldeményben.

Tilos a levelezőlaponokról, vagy más olyan nyomtatványokról levágni a bélyeget és felhasználni, amelyekre a bélyeg rá van nyomtatva.

A büntetőtörvénykönyv rendelkezései szerint büntetik meg azokat, akik bel-, vagy külföldi bélyeget, vagy más postai értéket hamisítanak akik fenti értékeket csalárd módon használják fel s akik a postaigazgatóság által kibocsátott bélyegekhez megtévesztőség hasonló értékeket állítanak elő, vagy hoznak forgalomba.

A postaigazgatóság minden esetben, mikor a közönségnek kétélyei vannak az eljárás módjaitra nézve, készséggel szolgál felvilágosítással.

Két diák tragédiája

Székesfehérvárról jelentik: Megrázó tragédia játszódott le a város melletti velencei tavon. Deák Pál jelesen érettségizett diák és Takács László hetedik osztályt végzett gimnazista külön-külön kajakon esónakázni ment a velencei tóra. Deák Pál kajakja a vizen felborult s ő a vízbe fordult. Mivel Deák nem tudott úszni, Takács segítségére sietett, de barátját nem tudta megmenteni és ő maga is a víz alá merült. A barátja olyan görcsösen kapaszkodott bele, hogy emiatt maga is vízbe fulladt. A víz eddig még csak a Deák holttestét vetette föl, a másik fiut keresik.

A skorpió

Írta: Abrányi Aurél

(Théba Kr. e. 2001.)

Mut tapsolt örömeiben, amikor az ezüst tükör opálos síkjában megpillantotta új csalanszövet-köntösét. Különösen a ruha elejének merész szabása nyerte meg igen tetszését. Már fülében hallotta Kefren, a vén kecskeszakállu ceremóniamester megdöbent hangját:

— Felséged ismét forradalmasítja az udvar és Thébe divatját.

Kefren közel volt a megörüléshez ha valamilyen formában a forradalomra kellett gondolnia.

Mut utálta az öregot, mert ha rajta mult volna, még mindig úgy kellene öltöznök Egyipton holgyeinek, mint az első dinasztia alatt.

Hirtelen ötlete támadt. Ott hagyta a földreboruló varrónőket és asszír cipésze által készített aranyveretű topánkáiban kiszaladt a szobából. Végigfutott az oszloppá merevedő nubiai lándzsások sora között férje termeibe. A fáraó nem volt ott. Szolgája, földig hajolva, a fogadóterem felé mutatott. Utána sietett. A ciprusi terem korall-függönye előtt utját állták. Mut dacosan szorította össze cseresznyeszáját, ugyanakkor a fáraó hangját hallotta felcsendülni a terem felől:

— ... Mondom, uraim, itt csődöt mondott minden diplomácia. A Szikszosok műveletlen, barbár pásztor-törzsének semmi érzéke az illatos olaj, arany, ezüsthalmik és ezekhez hasonló ámitások iránt...

Muk bekukkantott az álomszerű pompával épített ciprusi terembe. Férje, a fáraó, szokásos egyenlőtlen lépéseivel futkosott a haditanács, a miniszterek és a tartományi főnökök csoportja előtt. Valamivel arrébb magas, taghaszakadt, büszke tartású férfi állt. Öltözékén látta, hogy idegen. Előreléleg sugárzott róla.

A fáraó megállt és folytatta:

— Pedig adót nem fizetünk! Az ország gazda-

sági helyzete ezt nem engedi meg. Így van?!

Igenlő morajló volt a válasz.

— Telát nincs más hátra: összegyűjtjük a Nubia birodalmának hadait és atyam, a Napisten segítségével...

Mut unta a fáraó nagy szavait, félretolta az utóból a halálra rémült nubiai és belépett a ciprusi terembe.

A csodálatos halk moraja látott végig a csarnokon.

— Ahmes, hogy tetszik az új kontösöm? — csilingelte selymesen lágy hangján és élvezte a hatást, amelyet feltűnő fiatal szépségének váratlan megjelenése gyakorolt a jelenlevőkre.

A fáraó zavarba jött. Tétován topogott néhány pillanatig, majd a tanács felé fordult:

— Köszönöm, uraim.

Egyiptom nagyjai földig hajolva hátráltak ki a teremből.

Az idegen nem mozdult. Ráméredt Mutra. Tekintetében a meglepetés és csodáltság lánya lobogott. Az asszony mosolyogva aratta a hatást. A fáraó ideges mozdulattal tett az arca boruló tolmács felé:

— Mondd meg a híkeszosznak, hogy majd később hivatom. Távozzatok...

Mut érdeklődve fordult férjéhez:

— Ki ez a különös idegen?

A fáraó felkísérte feleségét az arany kerevethez. Bosszusan válaszolt:

— Gaz ellenség. Annak a törzsnek a követője, amely országokra tör és északi tartományainkat pusztítja.

Haragosan összehúzta szemöldökét.

— Most azt mondd meg, miért zavartál?!

Mut ajkával csitította le férje korholó száját. A fáraó nem tartotta soká a haragot. Halálosan szerelmes volt ifjú feleségébe. Elnevette magát:

— Hát ez a híres új szövétből készült ruha? Pompás. — Ravaszul hunyorított. — Mit fog ehhez szólni Kefren?

— Oh... — Mut elhúzta a száját.

Mut férjéhez simult.

A kormány gazdasági bizottsága ülést tartott

Napirendre került a gabonaértékesítés és az árdrágítás elleni küzdelem

Bucuresti. Saját tud. A kormány gazdasági bizottsága pénteken délután ülést tartott a nemzetgazdasági minisztériumban. Résztvettek az ülésen *Constantinescu, Calinescu, Ionescu-Sisesti, Ghelmegeanu* és *Paul Thodorescu*. A bizottság különösen a gabonaértékesítéssel foglalkozott, megvizsgálva, hogy a Nemzeti Bank által eddig foganatosított intézkedéseknek milyen eredménye volt, különös figyelmet szentelve ezzel kapcsolatban a gabonakereskedés építésének.

A bizottság megvizsgálta, mennyi kukorica áll rendelkezésre annak megállapítására, hogy lehetséges lesz-e a kukorica szabad kivitelét engedélyezni? A bizottság foglalkozott az árdrágítás leküzdésének kérdésével is megvizsgálta a Soita-társasággal kötött egyezményt, valamint a „Rima” önkormányzati intézménynek a külföldön kötött megállapodásait.

Sportbírói itélet a Ferencváros Tornaklub és a Ripensia közötti összetűzés ügyében

Budapestről jelentik: A Bindea-ügy remélhetőleg utolsó fejezetéhez érkezett. Dr. Berta István, a Magyar Labdarugó Szövetség egyes bírja pénteken este kihirdette ítéletét Korányi ellen, akire egy tanu vallomása azt bizonyította rá, hogy megütötte Bindeát, a romániai Ripensia játékosát.

A bíró Korányi Lajos játékosját 1938 július 29-től, augusztus 27-ig felfüggesztette és őt külön 100 pengő pénzbírságra ítélte. Az indokolás kimondja, hogy a tanuvallomás alapján el kellett ítélni Korányit, de enyhítő körülménynek kellett betudni azt, hogy Korányi 10 évi labdarugó működése alatt egyszer sem volt büntetve, másrészt pedig Bindea és társai olyan magatartást tanúsítottak, hogy az könnyen felkelthette Korányi izalmát.

— Ahmes, szeretsz?
A fáraó némán megcsókolta.
— Teljesítenéd egy kívánságomat?
— Amit csak Egyiptom istenei adhatnak, mind a tied...
— Hivd meg vacsorára a híkszoszt.
A fáraó ingerülten felállt.
— Micsoda ötlet ez, Mut? Halálos ellenségeink vezérének öccsét nem láthatjuk vendégül...
— Nem gondolod, hogy többre mennének ügyes diplomáciával, mint nyers erővel? Próbáld megpuhítani a barbárokat...
Ahmes kedvetlenül tévovázolt, de nem akarta felesége örömét elvenni. Beleegyezett a meghívásba...
A fáraó estélyének gazdagsága, a hellasi bor és Mut káprázatos szépsége elbódították a vad hegyek pásztorainak egyszerű fiát. Szegény férgszerű kis tolmácsról csurgott a veríték, amíg a híkszosz keleti szóbőségének minden kincsével Ammon Rá és Ahmes örök fényességben ragyogó, dicsőséges birodalmáról szóló áradozását valahogyan lefordította.
Mut örült.
Alig emelkedett két tenyérnyit a hold a Nilus fölé. Mut már lakosztályának erkélyéről bámulta a csillagos éjszakát és Ani, hűséges irnoka felolvasását hallgatta:
— ... szépségedet dicsérem azóta urnóm, a holdnak és csillagoknak. A szent folyó habja nekem csak a te nevedet esobogja és minden fodroccka, amely megcsillan az éjszakai fényben, a te arcodat tükrözi. Mondd, üzend, mikor láthatlak ismét...
Mutnak bizsergett a háta, amint a kerétre dőlve hallgatta a levelet. Arcátlanul merész a pásztor, hogy a fáraó feleségének így mer írni. Sajnálattal vegyes rokonszenvet érzett iránta.
— Ani — intett hátra irnokának elábrandozva — naplót írunk...
— Parancsára, felség — szólt az irnok és papiruszt, meg ecsetet vett kezébe. Valaki megérintette a vállát. A fáraó volt, aki közben észrevét-

Néha már tulkéső, de sohasem elég korai a helyes fogápolást megkezdeni.

KALODONT

FOGKÓ ELLEN

Megbüntetik azokat, akik lelkiismeretlenül kezelték a közvagyon

Szigoru, de általános megelégedést kiváltó eljárások indulnak országszerte a bűnösök ellen

Bucuresti, július hó.
Az egész országban, a hegyvidék legelődögtebb kunyhójától a legnagyobb városokig, új áramlat észlelhető. A múltban elkövetett hanyagságokat hozzák helyre, enyhíteni igyekeznek a demagógia hibáit, felkutatják és meg is büntetik a bűnösöket.
A becstelenséget, a közpénzek kezelésében elkövetett lelkiismeretlen magatartást, a professzionista politikusok túlkapásait kiderítik és igazságosan megbüntetik.
Ez a tisztító munka mindenféle meglepő eredménnyel járt.
Néhány példa?
Itt van többek között egy községi bíró és egy pretor esete a mehedint-megyei Gurla-

mare községből, akiket átadtak az igazságügyi hatóságoknak egy olyan cselekedet miatt, amely komolytalanul hangzana, ha nem érintené az általános gazdálkodást és az adófizető állampolgárok zsebét.
A múlt politikai kormányzat kényeztetett kedvencei felvették egy községi ór fizetését, olyan községi ór fizetését, aki a valóságban nem is létezett.
A múlt politikusaiknak és csatlósáiknak túlkapásaival szemben, a jelenlegi kormány az izzó vas politikáját alkalmazza. Ilyenformán a közkereskedőket igyekeznek helyreállítani és a román nép nagy megelégedéssel tekint az intézkedések elé.
Egy másik eset:
Egy bihormegyei községben például 40 ezer leies összeget vettek fel a legelők karbantartására. Ebből az összegből csak 4 ezer leit fordítottak a kitűzött célra, 36 ezer lei a választási agitátorok zsebében tűnt el. És így tovább...
Az ország legtöbb városában és falujában rendtelenség és felügyelet nélküli gazdálkodás uralkodik. Csak most az erőskező kormányzás idején tűnik ki mindaz, ami az előbbi kormányzatok idején történt. A mostani kormány nem ismer határozatlanságot, amikor ezekről az egyénekről van szó, akik az államvagyont károsították meg.
A becsület a határozottság és az a munkakészség, amellyel Armand Calinescu belügyminiszter és Victor Iamandi igazságügyminiszter a bűnösöket megbünteti, igazi állampolgári erkölcsről tesz tanubizonyságot. Szigoru, de pártatlan nevelés és erre a mi országunknak nagy szüksége volt.

Cáfolják a Wiedemann kapitány párizsi útját

Párizsból jelentik: Illetékes helyen foglalkoznak azzal a néhány nap óta forgalomban levő hírrel, hogy Wiedemann kapitány Párizsban is tárgyalásokat kezd. Kijelentették, hogy Wiedemann párizsi útja egyáltalán még szóba sem került.

Földi István riportja

Gázmasinák, aminek a gazdák vennék hasznát

Egy öreg székely géplakatos harcot indít a rágcsálók ellen

Tg.-Săuceș, július hó.

Valamikor 1919-ben, amikor az emberek torokig voltak a háború borzalmaival, lépten nyomon azt hangoztatták az államférfiak, hogy az emberiség jövő feladata: „A harci eszközöknek békés ipari és mezőgazdasági eszközökké való átalakítása kell legyen”. Hogy mennyi valósult meg ebből a programból, azt ma már tisztán látjuk. Egyetlen tankot, egyetlen pancélos autót sem alakítottak át, ellenben ma már a mezőgazdasági traktort is úgy készítik, hogy pár óra alatt a legfelméletesebb harci kocsi lehet belőle s barázdák helyett falvak és városok utcáját törheti, emberek százait kaszálhatja a hadikultúra nagy dicsőségére.

Szó, ami szó, a békés eszmék alaposan megfenekelettek, az egymásra acsargás nem szűnt meg a népek között s így természetes, hogy a feltalálók is a hadieszközök tökéletesítésének gondolatával ölik idegeiket, ha nem is éppen nemzeti felbuzdulásból, de anyagi előnyökért és azért, mert most ebben a szakmában van mértékelen kereslet.

PÁLL JÁNOS FERENC GÁZZAL KISÉRLETEZIK

Ghidfalăuban hallottam először rebesgetni, hogy az öreg Páll János Ferenc lakatosmester gázzal kísérletezik s az igazat megvallva, nem nagyon örvendeztem neki, mert szentül meg voltam győződve, hogy ez is valami haditalálmány lehet, de azután furdalni kezdett a kíváncsiság s gondoltam, szerét ejtem megismerkedni az öreggel.

— Csak itt ne, a szomszédokba dolgozik a Fazakas Gergelynek a masináján, — magyarázta az ismerősöm s alig husz lépésnyire mutatott, ahol az udvarról kimagaslott a cséplőgép kényény.

— Adjon Isten...

— Jó egészséget... — egészítette ki a köszönet a gép mellett foglalatokodó öregember s azután nem sokat tördődött valánk, hagyta, hogy bámuljuk a gépet, melynek nagy gondal olajozgatva a tengelyeit.

— Jó gép s milyen szép tiszta... — szóltam, hogy valamiképpen indítsam az ismerkedést, de Páll János Ferenc úgy elmerült a munkában, hogy rám se hederített.

— Ez-e a gáz? — kérdeztem halkán a kísérőtől, mert már tényleg aggályaim támadtak, hogy nem jó helyen járunk, — de erre a halk beszédre bezzeg arra fordult felém az öreg is, aztán hogy jobban szemügyre vett, ugylátszik, azt is felfedezte, hogy nem cséplőgép után járok s letette az olajozó kamrát.

— Mitéle gázzal van szó?

— Most meg én jöttem hirtelen zavarba s alig tudtam kikanyarítani, hogy valami találmányról hallottam, azt szeretném látni.

Páll János Ferenc barázdás arcán elsímultak a vonások, öreg, fáradt szemében, mintha felpláncolt volna az öröm, tetőtől-talpig újra végigmustrált s akkor lassan mondogatni kezdett.

— Ma nem lehet... Várjuk a mérnök urat kázán vizsgára... Holnap, holnap reggel megmutatom a gépet. Kihez legyen szerencsém?

HÉT LEIBE KERÜLT ÉS NÉGY HOLD KASZÁLÓRÓL KIPUSZTULTAK A VAKONDOK

Másnap, már mint régi ismerősök, együtt döcögünk a székelyen Fofos felé, ahol egy kicsi zsindeyes ház előtt megállította a lovakat s fűgén leugorva betessékelt az udvarkára, majd el-tűnt valami műhelyféle épületben s kicsi idő múlva egy varrogó alvázat emelt ki az ölében.

— Hozom a többi is... tessék csak várni.

A gépre tartályt szerelt, a tartályhoz hajlított vascsövet kapcsolt, valami ventilátor felét erősített a kerék alá, amelyre vékony szíjat vetett fel s akkor elkezdett beszélni.

Szépen, okosan, akurátusan, mint egy mérnök, úgy kezdte a beszédet.

— Méltóztatnak tudni, hogy a gazdaembernek mennyi bosszúságot okoznak a különböző élősködők. Az egér, a patkány, a hősöng és a vakond sokszor valóságos veszélyeztetési a termést s nehezen lehet ellenük védekezni.

— Vizzel, fogóval, mérgekkel kell vesződni, időt és pénzt áldozni akkor, amikor nyáron a legtöbb a munka és legkevésbé a pénz s mégse tudunk gyors eredményt elérni. Hát ezen gondolkodtam én az elmúlt télen s arra jöttem, hogy gázzal a legolcsóbb s a legkönnyebb megoldani a kérdést. Csak megfelelő gépet kell készíteni a gáz előállítására és adagolására. Egy ilyen eszme

alajám készítettem ezt a gépet.

— Tessék idefigyelni. Ebbe a tartályba közönséges faszenet s mondjuk két lel értékű kénport tesztek, melyet az alatta levő fűtőtesten át izzásba hozok és akkor megindítom a ventilátort.

Az elmondottakat csinálja is. Már mozgásba jött az egész szerkezet, zakatolva feroznak a ke-rekek s azon veszem észre magam, hogy a lábam előtt levő hajlított vascsövön, mint sístergő szél-vész csap ki a levegő, melynek akkora ereje van, hogy néhány méter körzetben, pillanat alatt tisztára seprí az udvart.

— Ne tessék félni — mosolyodik el az öreg Páll és lecsavarva a tartály fedelét mutatja.

— Most nincs gáz benne. De ha mondjuk egy vakondirtásról van szó, akkor rákapcsolom a gáz-t s a csövet behelyezem a vakondtúrásba. Öt perc alatt az összes járatok menthetetlenül meg-telnek és bent, a lyukakban nem marad semmi állati élet.

— Az egérlyuknak elég egy perc, a hősöng makacs, de háromperc annak is elég s a patkánylyukak közül elég egyet fertőzni, a többiből úgy elszaladnak, mintha sohasem lettek volna.

Az udvaron, ahol egyelőre veszélytelenül nézem a kísérletet, már egész nézősereg gyűlt a szomszédokból. Komolyan, meggyőződésel hallgatják az előadást és az egyik mindjárt elő is áll a bizonyítékkal.

— Négy hold kaszálóról egy délelőtt kiirtot-tam az összes vakondokat. Pedig annyi volt, hogy a honcsóktól kaszálni se lehetett már. Hét leibe került s ketten elvégeztük a gyermekkel...

— Sarju csinálás után nálunk is úgy lesz, —

* Gyomor- és bélhajoknál, a máj és az epa-utak megbetegedéseivel, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz kortyonként elfogyasztva, igazán remek hashajtó. Kérdezze meg orvosát.

tervez a másik és a feltaláló örömmel bólintgat, hogy szívesen odaadja a gépet.

— Nagy okos az öreg, — dörmögi egy másik a hátam mögött a megbájlja a kabátom szélét.

— Tessék csak kérdezni, nem olyan akármilyen ember.

FÉLTEM AZ ÖREG SZÉKELY GÉPECSKÉJÉT

És ahogy a csodálkozók elmenetnek, be-szélgetni kezdék Páll János Ferencel.

Nehezen, szerényen, töredeztve ad az életéből egy-egy darabot.

Hetvenhat éves. Békében Ozunban volt géplakatos műhelye.

— Budapesten képeztem ki magam. Jártam a technológiára. Itthon 20—30 munkással dolgoztam, 47 gépész neveltem a megyében.

— S miért nem városban lakott?

Az öreg elmosolyodik. Keserűen, lemondóan legyint.

— Kérem, én azt gondoltam, hogy a város csak arra jó, hogy elzüllesztí az embert. Láttam a kortársaimat, sok elkallódott a kocma és a nagy társadalmi életben. Hát én azért huzódtam falura és nem mondom, el is értem a célt, mert a megyében nem volt olyan műhely, mint az enyém, de... Most egy volt tanítványomnál dolgozom. Én kezelem a cséplőgépet. Nyáron, ősszel ez-zel telik. Télen, unom magam, aztán így, ilyen gépecskékkel babrálok. Ezt lehet szabadalmaztatni. Jó szolgálatot tesz a gazdáknak...

Munkától kerges, öreg, csont és bőr kezeivel simogatja a kicsi gépet, melynek szép fekete lakkfestésén megtörve csillannak a nap sugarai.

A furcsa szerkezetet csak most kezdem alapo-sabban szemügyre venni és az jut eszembe, hogy mennyivel olcsóbb ez a gáz, mint amit hadicélok-ra gyártanak. S mennyivel több haszna lenne be-lőle mégis az emberiségnek...

Az igazat megvallva, féltem a Páll János Ferenc gépecskéjét. Féltem, hogy elsikkad vala-hol és valami átalakítással ezt is emberöltés-szerűen használják majd, mert úgy több haszna lehet be-lőle a gyárnak.

Igen. A gyárnak, a gyárosoknak, a részvényo-seknek, akik valószínűleg jobban sajnálnak egy vakondokat, mint egy embert.

LEIPZIGER HERBSTMESSE 1938

Oszi Lipcsei Vásár

Megnyilik: augusztus 28-án

Bármilyen felvilágosítást nyújt a

LEIPZIGER MESSAMT

Leipzig, Deutschland

vagy

a vásár tiszteletbeli képviselői: Eugen v. Angerbauer, Timișoara, I. Str. Gen. Praporgescu 2
Tel. 70. és Ludwig Schuster ezredes, Oradea, Str. Nic. Jorga 1. Tel. 2135.

60%-os utazási kedvezmény a német vas-utakon.

Az orvosi erők és egészségügyi laboratóriumok mozgósítása a népegészségügy érdekében

Bucurestiből jelentik:

A kormány hatalmas építő és alkotó munka-programmot állított össze a román nép helyzetének és életszínvonalának felemelése illetve megjavítása érdekében. Legújában fontos közegészségügyi rendeleteket léptetett életbe.

Az utóbbi években az ország közegészségügyi állapotát teljesen figyelmen kívül hagyták, habár az állampolgárok egészsége az ország egyik legfontosabb érdeke. Maga a munkakészség is szerves összefüggésben van a néptömegek egészségügyi helyzetével.

A legutóbbi statisztikai kimutatások szerint a korai halálozások erősen megsaporodtak, míg a születések száma megcsökkent a mindennapi élet közegészségügyi hiányosságának a következtében.

Marinescu N. tábornok, közegészségügyi miniszter erős kézzel fogott hozzá a helyzet megjavításához. Végiglátogatta a hatáskörébe tartozó összes kórházakat és közegészségügyi intézményeket. Szigorú rendeletet hozott, hogy augusztus elsejétől kezdődőleg megkettőzött tevékenységgel

dolgozzanak a betegségek leküzdésére. Nagyszabású hivatalos mozgalmat indított tehát a társadalmi betegségek leküzdésére. Elsősorban a megfertőzött lakásokat, kutakat és forrásokat fogják fertőtleníteni. Népművelő előadásokat tartanak a közegészségügyről, majd a betegségeket megelőző tiltásokat hajtják végre. Kétszáznyolcvannégy önkéntes csoport fogja bejárni a falvakat és meg-szervezi a népek orvosággal való ellátását. Erre a célra 35 millió alap áll rendelkezésre.

Aki ismeri Marinescu tábornok, közegészség-ügyi miniszter határtalan munkakedvét és határozott jellemét, nem kételkedik abban, hogy a betegségek ellen a nép érdekében megindított harc csakhamar sikeres eredményeket mutathat fel. Az állam a tizenkettedik órában értette meg ennek a kérdésnek hallatlan fontosságát. A legutóbbi népleírások mindenkit meggyőztek a társadalmi betegségek borzalmas pusztításáról, valamint arról is, hogy a falvak még a legkezdettjezésű gyógyszerekkel sem rendelkeztek.

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldos: Egész évre 300, félévre 150, negyedévre 75, egy hónapra 25 lej.
Hagyományos: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepen 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037-
Telefon: 12-27.

Cluj szerkesztő: dr. Sulyok István
Kéziratokat nem örvényez meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: A szél délnyugatra fordul, hőmérséklet lényegesen nem változik. Késő felhőzettel, csapadék csak elvétve várható.

GÖRÖGRE FORDITJAK PETŐFI ÖSSZES KÖLTEMÉNYEIT. Athénból jelentik: Az „Elefteron Vima” című athéni napilap cikkben számol be arról, hogy a magyar—görög barátkozásnak egy újabb szép és díszes állomása van: Bacstilláné Strifler Erzszi zeneköltészetében Horváth Endre görögre fordította Petőfi Sándor néhány költeményét és a szerzeménynek Görögországban hatalmas sikere van. Egy négy megzenésített költeményből álló füzetke ma már sokezer példányban forog a görögök kezén. A szerzemények legfőbb ismertetője és terjesztője a görög Lontas Konstantin, akinek Athénben nagy sikerei vannak Petőfi Sándor költeményeivel.

Zürichi zárlat. Párizs 12.04 fél, London 21.46, Newyork 436.33, Brüsszel 73.77 fél, Milánó 22.97 fél, Amszterdam 239.62 fél, Berlin 175.35, Prága 15.07, Varsó 82.10, Belgrád 10, Bucuresti 325.

DISZVACSORA VOLT CONSTANTÁN A HAZAUTAZÓ TÖRÖK KÜLÜGYMINISZTER TISZTELETÉRE. Bucuresti. Saját tud. Rüsdí

Aras török külügyminiszter pénteken délelőtt a „Zefir” nevű török hajóra szállt és visszatért Törökországba. Előző este diszvacsora volt a tiszteletére az egyik constantai vendéglő terraszán, amelyet Petrescu Comnen külügyminiszter rendezett s amelyen a constantai előkelőségek vettek részt.

A „Percinkulai Eücsüt”, melyet az oradeai kapucinus atyák templomában szoktak évenként megtartani, az idén is a szokásos módon ünneplik meg. Augusztus 1-én délután 4 órakor litánia, augusztus 2-án reggel 7 és 8 órakor csendes szentmise, 10 órakor főpapi szentmise és szentbeszéd lesz. A befejező ájtatosságot délután 4 órakor tartják.

NEGY HÓNAPRA ÉS 3000 LEIRE ITÉLTÉK AZ URINÖKET INZULTÁLÓ BOXBAJNOKOT. Bucuresti. Saját tud. A constantai katonai törvényszék pénteken délután hozott ítéletet Moti Spacov ökölvívóhajnok ügyében és két hónapi elzárásra ítélte sértésért, ezenkívül két hónapra és 3000 lei pénzbüntetésre fenyegetésért. Ebből a büntetésből azonban Spacovnak csak két hónapot kell leülnie.

Eltűnt egy utasszállító nagy repülőgép a Csendes óceánon. Manilából jelentik: A Pán-amerikai Légitársaság „Havay-Clippe” nevű négymotoros utasszállító gépe, mely a Csendes óceánon át bonyolítja a forgalmat, legutóbbi tengerföli útja közben nyomtalanul eltűnt. A gép fedélzetén kilenc utas és a személyzet tartózkodott. Az amerikai hatóságok nagyarányú intézkedéseket tettek a gép felkutatására. A kutató munkába bekapcsolódott az amerikai haditengerészet és hadilégiflotta is.

HÉT LEIBEN ÁLLAPITOTTÁK MEG A FŐVÁROSBAN A TEJ ÁRÁT. Bucuresti. Saját tud. Bucurestiben, az árdrágulás ellen folytatott küzdelem során Iulian Peter főpolgármester elrendelte, hogy a fővárosi központi tejelárusító ezután 9 lei helyett hét leiért adja a tej literjét.

* Internátusi felvétel. A braşovi római katolikus liceum internátusa jelentkezőket elfogad az 1938—39. iskolai évre. Felvilágosítással szolgál a felügyelőség: Braşov, Liceul Rom. Cat.

SOK VÁLLALATRA BIRSÁGOT RÓTT KI A NEMZETI MUNKAVEDELMI BIZOTTSÁG. Bucuresti. Saját tud. A román személyzetnek a magánvállalatoknál való elhelyezésére kiküldött bizottság pénteken ismét összeült. Bungheţeanu professzor elnöke alatt megvizsgálták a vidéki vállalatokról beérkezett jelentéseket, amelyeket a vállalatok személyzetének felülvizsgálására kiküldött inspektorok vettek fel. A bizottság számos vállalatra bírságot rótt ki.

fejfájás
ellen
Bereznás
parztilla!

Országosan körözött zsebmetsző fölött ítékezett a mercurea-ciuci törvényszék. Saját tud. Ezelőtt nyolc évvel történt a ghimes-fageti állomáson, hogy Bartók István kereskedő zsebéből ellopták háromezer lei készpénzt tartalmazó pénztárcáját. A kereskedő észrevette a lopást és megfigyelte a tettest szökés közben. A személyleírás alapján körözést rendeltek el a hatóságok és sikerült évek mulva elfogni a tettest: Mellinger Jenő cluj, ismert zsebmetsző személyében. A törvényszék szüneti tarása hat hónapi elzárásra és kétezer lei pénzbüntetésre ítélte a zsebtolvajt.

Togal
Togal-tabletta biztos hatása mindennemű hűléses betegségeknek, gripa, rheuma, köszvény, idegesség, ideg- és lőfájásnak. Togal még idült esetekben is hatásos. 42, 14 és 3 tabletta csomagolásban.

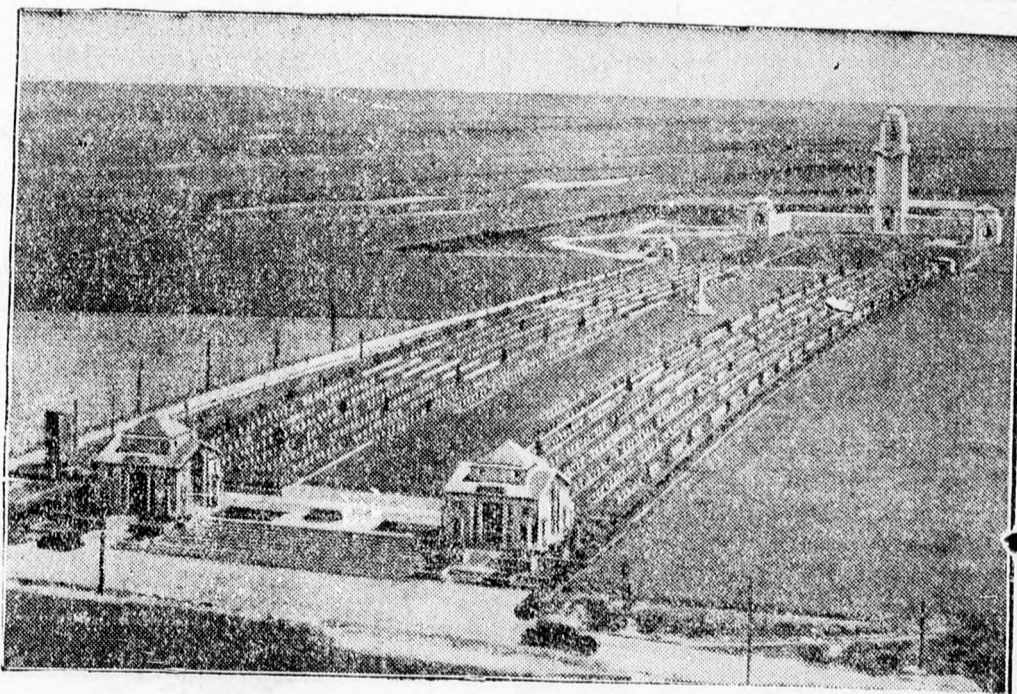
VESEDELMES ROBBANÁS EGY BRASOVI OLAJFINOMÍTÓ TELEPEN. Braşov. Saját tud. Szombatra virradó éjjel fél négy órakor a központi állomás szomszédságában lévő Photogen nevű olajfinomító telepen a 4-es számú tartály eddig még ki nem derített okból kifolyólag felrobbant. Az olajtartály szomszédságában több tartály is volt, köztük benzin tartályok is, amelyeket a tűz átterjedése veszélyeztetett. Azonnal kivonult a tűzoltóság, de a tüzet csak reggel 6 órára sikerült elfojtani. Az anyagi kár igen nagy.

MOZIROHAM ANGLIÁBAN A TOBORZÓ HADJÁRAT SORÁN. Londonból jelentik: Az angol területi haderő javára folyó toborzás népszerűsítésére „territoriális közérdeklődési bizottság” alakult, amely toborzó hadjáratra során „mozirohamokat” rendez. A mozirohamok az esti előadások alkalmával váratlanul megjelennek a mozikban s az előadást félbeszakítva, ötperces toborzó beszédeket tartanak, újjal mutatva a katonai szolgálatra különösen alkalmasnak látszó fiatalberekre.

Száz darab cigarettapapírrért ezer lei bírságot róttak ki egy kereskedőre. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Potovszky Ferencné ciucsangheorghel kereskedő pipadohány mellől visszamaradt száz darab cigarettapapírt adott el két leiert egy gazdálkodónak. A csendőrségnek tudomására jutott a dolog és feljelentést tett monopol-kihágás miatt. A járásbírósg Potovszkynét ezer lei pénzbírsággal sújtotta. — Ugyancsak ezer lei bírságra büntette a bíróság György Béla volt vasutas siculeni kereskedőt is, aki egy vasárnap két leiert konyhasót adott egy átutazó szegény asszonynak.

A VILÁG ARANYKÉSZLETÉNEK 55 SZÁZALÉKA AMERIKÁBAN VAN. Newyorkból jelentik: A washingtoni kincstári hivatal kimutatása szerint a világ egész aranykészletének 55 százaléka az Egyesült Államok birtokában van. Ebből az aranytömegből 12 milliárd 910 millió dollár értékű aranyat Newyorkban és 5 milliárd 523 millió dollárt a Kentucky államban lévő arany-páncélerődben őriznek.

Adomány. Beteg leány részére kiadóhivatalunk címére Gaál Józsefné Sántionlunca átutalt 100 leit. Az adományt eljuttatjuk rendeltetési helyére.

Az angol királyi pár franciaországi tartózkodásakor meglátogatta a Villers-Bretonneui csatateret, ahol felavatták az ott elesett ausztráliai katonák emlékművét, amely képünkön is látható

Orgonák építését, átalakítását, homlokzatsípok készítését jutányosan vállalja

SZEIDL FERENC orgonaépítő, Tg.-Mures. Palatul Cultural.

Vakmerő éjszakai késelés Oradeán. Saját tud. Péntekről szombatra virradó éjszaka vakmerő merénylet történt Oradeán. A szolgálatot teljesítő rendőr a Minelur-utcában vérbefagyva talált egy fiatal munkáskülső embert. Kihívták rögtön a mentőket, akik a több sebtől borított férfit a kórházba szállították. Ott megállapítást nyert, hogy az illetőt Boican Floriannak hívják, 29 éves napszámos, aki a Neptum-utca 2. szám alatt lakik. Boican, akinek fején, hátán és mellén több kézzurástól származó seb volt, elmondta, hogy amikor hazafelé tartott, egy ismeretlen férfi megtámadta és késével összeszurkálta. A vakmerő éjszakai bicskázás ügyében a rendőrség széleskörű nyomozást rendelt el.

* **Fejfájás ellen Beretvás pasztilla.**

**ANGLIÁBAN ROHAMOSAN EMELKE-
DIK A MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA.** Londonból jelentik: A munkaügyi minisztérium jelentése szerint június 30-án 1.802.912 volt a nyilvántartott munkanélküliek száma, ami 24.107 főnyi emelkedést jelent a május 6-án közzétett hivatalos adatokkal szemben. Az 1937 júniusában közölt adatokhoz képest a munkanélküliek száma közel félmillióval emelkedett.

Több nagyipari kocsma bezárnak Oradeán Saját tud. Tegnap délután Nestorescu alpolgármester dr Popovicu Valér tisztifőorvos és Wolff Gyula rendőrkomiszár társaságában általános közegészségügyi razziaát rendezett a piac téren s a környékén levő kocsmákban és bodegákban. A razzia során megállapították, hogy a legtöbb piactéri kocma és bodega közegészségügyi szempontból súlyos kifogás alá esik. Az alpolgármester már ott a helyszínen kijelentette, hogy ezeknek a kocsmáknak és bodegáknak azonnali bezárására vonatkozó rendeletét haladéktalanul ki fogja bocsátani. A bizottság tagjai több mint 200 kocma helyiséget vizsgáltak felül és alig néhány kocma és bodega felelt meg a közegészségügyi törvény rendelkezéseinek. Nestorescu alpolgármester különben dr Popovicu Valér tisztifőorvossal kijelölte a piacon azt a helyet, ahol a dinnét a közeledő dinneszében árusítani fogják.

Lábadozó beteg ujerőre kap a mindennapos Diana le mosástól!

Nem kerül másodszeri kihantolásra a ciucsangheorghel volt főerdő holtteste. Mercurea-Ciuc. Saját tudósítónktól. Ez év elején történt, hogy Motiu Ioan ciucsangheorghel főerdő, hivatalos ügyben Ciucsangmartonba, az erdőcend-nokésghoz igyekezett szánon. A főerdő téréi közt tartotta szolgálati fegyverét. Miközben lábainál megigazitotta a takarót: a fegyver elsült s a golyó a főerdő homlokába furdott és nyomban végzett vele. A körörszolgálat megvizsgálta az eset körülményeit és megállapította, hogy véletlen balesetről van szó és így javasolta az ügyészségnek a temetési engedély kiadását. Az ügyészség még meghallgatta a csendőrség véleményét is és ennek alapján az engedélyt megadta. A főerdőt nagy részvétel eltemették. Azután derült ki, hogy Motiu pár hónappal a tragikus eset előtt, egymillió leles balesetbiztosítást kötött az egyik biztosítótársasággal. Amikor Motiu özvegye kérte a biztosítási díj kifizetését, azt a biztosítótársaság azzal tagadta meg, hogy szerinte nem véletlen baleset, hanem öngyilkosság történt és így az özvegynek a biztosítási díjra igénye nincs. Ennek tisztázása érdekében a biztosítótársaság kihantolási kérelmet nyújtott be az ügyészségre, amely azt jóvá is hagyta. A boncolás megállapította, hogy valóban baleset és nem öngyilkosság történt. Ebbe azonban a biztosítótársaság ismét nem nyugodott bele. Másodszeri kihantolás iránt is kérelmezett és kérte az új boncolás elvégzésére Kernbach dr clujl orvosakértőnek és egy bucuresti fegyverszakértőnek a kiküldését. Mielőtt azonban tárgyalásra került volna sor, úgy látszik, az özvegy a biztosítótársasággal kiegyezett, mert sem ő, sem a biztosító részéről senki sem jelent meg a bíróság előtt. Így a bíróság az eljárást megszüntette.

Mindazoknak, akik felejthetetlen
drága kis

ERIKÁNK

elhalálása alkalmával részvételükkel
mélyszéges fájdalomkát enyhíteni igye-
keztek, ezúton mondunk hálás köszö-
netet.

MOLNÁR GUSZTAV és családja.

Henry Ford, az amerikai „autókirály” július 30-án töltötte be 75-ik évét. Henry Ford magas kora ellenére is tevékeny részt vesz gyári vezetetésében.

Kimerült idegzetűek, lábadozó- k üdítésére valódi Diana sósorszesz!

Betörők garázdálkodtak egy borbélyüzletben. Oradea. Saját tud. Az elmúlt éjszaka betörés történt Oradeán. Ismeretlen tettesek az ablakon keresztül behatoltak Kiss Ernő borbély Plevnei-u. 2. szám alatt levő üzletébe és azt teljesen kifosztották. A betörők csak a csupasz butorokat, üzleti berendezéseket hagyták ott, más mindent magukkal vittek. Kiss Ernő a reggeli nyitáskor vette észre a vakmerő betörést, kétségbeesetten rohant fel a rendőrségre, ahonnan rögtön detektíveket adtak melléje. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a tettesek fiatalok gyerekek lehetnek. A lábnyomokból és egyéb körülményekből kétséget kizárólag meg lehetett állapítani, hogy a borbély üzletet fiatalok gyerekek fosztották ki. A rendőrség külsőben már nyomában is van a borbélyüzlet betörőinek.

Ismét divatos a strucctoll a női kalapon. Londonból jelentik: A súlyos pangással küzdő délafrikai strucc-tenyésztőiparra váratlanul nagy fellendülés virradt: a jobb tenyészállatok ára 50-60 százalékkal emelkedett és számos új tenyésztelep alakult. Ezt a fordulatot kizárólag annak tulajdonítják, hogy a kenti hercegné, az angol női divat vezére, az ascoti löversenyeken olyan kalaphat jelent meg, amilyent néhai Alexandra királyné szokott a század elején viselni és amelynek gazdag strucctoll-díszre egy csapásra ismét divatba hozta a strucctoll-viselést.

* **Rheuma, köszvény, ülőideg- és háztom-
szába ellen „Togal” tablettát.**

ISMÉT EGY FEKETE RÓZSATÓ. Há-
gából jelentik: Van Bereden kertész bemu-
latta azt a különös virágot, melynek ez-
időszertől nincs a világban párja. Kitenyész-
tette az abszolút fekete rózsát, az úgyneve-
zett Nigrettet, melynek szirma oly tökéletesen
sötét, mintha tussal mázolták volna be. A
fekete rózsza kitenyészítőjének a francia aka-
démia 1889-ben ötvézer frankos pályadíjat
tűzött ki. A szerencsés kertész most megkap-
ja ezt az összeget.

**Mexikóban felfedezték az „elveszett száraz-
földet”.** Newyorkból jelentik: Lewis Kellum dr
és Ralph Imley dr, a Michigan-egyetem geológusa-
i, az amerikai geológiai társaság elé terjesztett
jelentésükben eladják, hogy felfedezték Mexikó-
ban az amerikai „elveszett szárazföldet”, amelyet
az elveszett óceán borított el százmillió évvel ez-
előtt. A medvetalpalaku óriási szárazföld 400 ki-
lométerre szökölt ki Texas déli határától kelet
felé. Partja Sonora mexikói állam határától ke-
letre El Pasoig húzódott; innen élesen dél felé
kanyarodott, átvágta a Rio Grande folyót és Csi-
huahua mexikói állam, majd Durango tartomány
területén át délkelet felé vonult. A szárazföldet
körülvevő elveszett óceán medre a mai középső
Mexikó helyén állt és Észak- és Dél-Amerikát vá-
lasztotta el egymástól. Az óriási fontosságú felfe-
dezéshez az egykori partvidék sziklatözegetének ta-
nulmányozása vezetett, amelynek különböző kor-
beli rétegei úgy fekszenek egymás mellett, mint
egy gigantikus könyv lapjai. Ezekben a rétegek-
ben tengeri növényzet és állatvilág nyomait ta-
lálták.

* **A női betegségek gyógykezelésében a ter-
mészetes „Ferenc Jászai” keserűvizet gyakran al-
kalmazzák, mert reggel éhgyomorral egy pohár-
ral könnyen bevehető, rendkívül enyhe hashajtó
hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség
nélkül jelnetkezik. Kérdezze meg orvosát.**

**VÉRES HÁBORU EGY KÖZLEGELO
BIRTOKAÉRT.** Bombayból jelentik: Az indiai
északnyugati határszélen, Ghazni mellett, hat-
ven kilométernyire az afgán határtól, véres
háborúskodás tört ki vad hegyitörzsek közt egy
vitas közlegelő birtokáért. A harcok átsaptak
az afgán határon és az afgán határőrség csapa-
tai is belekeveredtek a több óráig tartó elkese-
redett ütközetbe, amelyben a Suleman Khan
törzs százhat harcosa elesett. Végül az afgán
katonaság indiai területre szorította vissza a
küzdőfeleket.

**Délszlávia legveszedelmesebb rablóvezérét
nem tudják megtalálni.** Belgrádból jelentik: Négy
hét óta kétezer délszláv csendőr keresi Homolji-
ca őserdőben Pavle Dukic rablóvezérét, aki esz-
tendőik óta rémületben és bizonytalanságban tar-
totta az ország egész középső részét. Naumovic
tábornok személyesen irányítja a kis hadsereg
nyomozómunkáját, amelynek célja az, hogy a
rablóvezér akár élve, akár halva, de kiemelje a
társadalomból mindörökké. Pavle Dukic annyira
merész, hogy csapdákat állít a csendőröknek,
vagy olyan szűk völgyekbe csalja őket, ahol a
legnagyobb életveszélybe kerülnek, mert a rablók
szikladarabokkal bombázzák őket a magasból. —
Lasnica falunál elkecseregett puskaharagra került
sor, de a rablók legutóbb megmenekültek. Pavle
Dukic fejére százezer dinár vérdíjat tűztek ki.

**ITT A FAÖLTÖNY! Newyorkból jelentik:
A legutóbbi newyorki férfidívszemlén be-
mutatták a faöltönyt. Szöveve farostokból elő-
állított cellulozéból készült, amelyet titkos el-
járás útján dolgoznak fel. Az új kelme állító-
lag könnyebb, erősebb és tartósabb a gyapju-
szövetnél.**

**Leveszi lábáról Ont is a nagy
hőség. Dörzsölje be homlokát,
arcát valódi Dianával, hogy teste
lelke feifrisssüljön!**

PÁLYÁZATI HIRDETÉS

A sumuleu-i római katolikus iskolához egy
férfi tanító, a soimeni-i lekolához egy tanítónő
állásra pályázatot hirdetünk. A férfi tanító is-
kolánál ig. tanítói állás. Csak a törvény köve-
telményeinek megfelelő tanítók pályázhatnak.
Határidő: augusztus 10. Fizetés püspöki rendelet
szerint.

Sumuleu-i Plébánia Hivatal.

TURISZTIKA

S. T. Vulturii — Sasok Turista Egyesülete
augusztus 6-án, szombaton este 10 órai indulás-
sal kirándulást rendez Bihar egyik legvadreg-
nyesebb részére. Utirány: Budureasa—Stána de
Vale—Nagy Phaeton-vizesés. Részvételi díj 90—
110 Li. Jelentkezhetni: Moesary irógépkereskedé-
sében (B-dul Reg. Ferdinand), Gyenge István
ékszerésznél (Str. Vasile Alexandri 12) és az
egyesületnél délután 6 és 8 között.

Életbevágóan fontos orvosi könyvek asszonyok
és anyák részére!

A nő a változás korában

Egy tapasztalt nőorvos megfigye-
lései és gyakorlati tanácsai. (25
ábrával.) Irta: dr Földes Lajos Ára 95 lei

A fiatal anya

Egy gazdagon illusztrált könyv tar-
talmazza mindazt, amit a fiatal
anyáknak szülés előtt és után, va-
lamint a csecsemő ápolásáról tud-
niuk kell. Irta: dr Földes Lajos Ára: 95 lei

A női betegségekről

Megelőzés — Védekezés — Gyógyítás.

E munka az összes előfordulható
női megbetegedésekkel foglalkozik.
Egészséges és beteg nőknek egy-
aránt fontos! Irta: dr Földes L. Ára: 125 lei

FASIZMUS 1938

Írta: **OLAH GYÖRGY**

A forró és lelkes római napok utolsó délutánján künn feküdtem az ostiai strand homokján. Hárommotoros bombavető-hidroplán keringett fölöttünk a fénytől mámoros kékségben. Vaszary mester legtarkább strandképein sincs annyi piros, sárga, kék napernyő, annyi csikos fürdőkabin, amennyi a hátunk mögött táborozott, a modern, világos, kockaalakú parti villasorok előtt. De az ég, a tenger, a part vásári csodái helyett csakhamar olyasmire lettem figyelmes, amit otthon még soha nem láttam. A jobb középosztály strandja ez. A fasiszta tisztviselőktől kezdve módosabb vállalkozókig Róma egész középrétege idejön ki most esténként kocsijával, vagy villamoson, mégis amerre csak a szem ellát, mindenütt legalább annyi apró gyerek nyüzsög az ernyők, kabinok árnyékában, mint ahány felnőt. Flanell-lepedőbe burkolt csecsemők, földönkuszó egyesztendősök, mellettük kis zománcvödörbe kaparja a homokot a három-négyéves testvérke. A legdivatosabban kifestett dómát éppen úgy két-három poronty veszi körül, mint a tiberismenti szegénynegyed sikátorában a küszöbön guggoló munkásszonyt. Ugyanaz a családi idill ez, amit Róma, Nápoly legszegényebb részeiben fest meg félszázad óta minden piktor, csak a száradó fehérmű lohogó disze hiányzik a kép felső feléről. Itt a legelőkelőbb társasági dáma sem szégyel karján csecsemővel kiszállani pirosbélű Fiát-jából. Odahaza még a gyermekvédő otthonok játszoterein sincs annyi fehérbóbitás gyermekápolónő és nőrsz, mint ezen a strandon. Este hétkor pedig a villanyal hajtott helyi vonat perronjára minden apa és mama, a legfiatalabb, a legelegánsabb férj is alvó gyerekekkel érkezik. Kerek, lecsüngő gyermekfejcsékek, ölbehullott kis álomzások, most érti csak az ember, miért szerepel a régi olasz mesterek Madonna-képein legtöbbször két-három bambino. Ezeket a strandról hazajövő, tarkaszatyros, szandálos kis fekete olasz fiatalasszonykakat is két-három egymásba kapaszkodott, egymásnak hajtott fejű bambino veszi körül a villamos fapadján s az átszállásnál is csak azért riadnak fel a szülők vállán, hogy két perc múlva tovább aludjanak. A leghősebb fasiszta hős is büszkén cipeli göndörhaju porontyát, mert a Duce szerint a család hozzátartozik az új államban a képesítéshez. Mig mi üres, kihalt, bedeszkázott ablaku falvak egyikével küzdünk, itt az Abruzzok sziklás, kopár meredekjein a véres verejtékekkel megművelt Appenninek terraszai alatt millió és millió kis ember mászik le szülei karjairól, hogy Észak-Afrika partjait, Abessziniát s a Földközi-tenger más, talán hasonlóan kopár, terméketlen pontjait szállja meg egykor, mert a Duce azt mondja, verejtékes munka, veszélyes és keservek tesznek nagyvá egy faj. Mert ez a nép, a szelíd Madonnák és családi idillek mandolinpengető népe, már hódító nép lett és nem fél a veszélytől...

Két nappal azután, hogy a Duce a Caracalla császár fürdőjének romjai között rendezett népi operaelőadások egyikét előkelő külföldi vendégeinek bemutatta, újra megjelent este a roppant arénában. Váratlanul jött, minden kíséret nélkül s kétlirás munkásjegyet váltott ezuttal, a legfelsőbb ülőhelyek egyikéről nézte félig karbafont kezekkel a Lohengrint. Olyan helyről, amely ebben a több, mint negyedszáz ezer főnyi közönséget befogadó nézőtérben is karzatnak számít már, közvetlenül fönt az 1900 esztendő omlott falak alatt. A színpadon fölmerülő antik oszlopkolosszusok zavarják innen a látást, de ő éppen arról akart meggyőződni, vajjon csakugyan művészi élvezet-e az ilyen csodálatos környezetben nyújtott művészet, erről a helyről is. Közvetlenül közelről akarta látni, hogyan kezdje a nép azt,

amit ő a régi Cézárak legfényűzőbb kincseiből, legszebb szórakozóhelyeiből nekik ad át.

De ugyanilyen váratlanul szokott megjelenni mostanában annál a páratlan arányú

építkezésnél, amit Róma és Ostia között, a jövőre olasz világiállítás területén kezdtek el. A birodalom minden tehetséges építész munkát kap itt most Piacentini vezetésével. Mindenki kiélheti művészi álmait és bemutatathatja, hogy mit tud, mert az épületeket, melyek végül tiszta fehér márványból készülnek el majd itt, gipszmodell után legtöbbször deszkából, maséból, papírból is elkészítik természetes nagyságban. A most születő új nagy olasz építészeti iskola kísérleti telepe ez, mely végül mint állandó városrészt köti majd össze Rómát a tizennyolc kilométerre eső kikötőjével, Ostiával. És a Duce szinte minden számottevőbb épület felállítását kísérleténél megjelenni, majdnem minden problémába beleszól, csodálatos ösztönökkel. Ahogy a hat-nyolc hónap alatt fölépült littóriai városok minden követ ismeri, úgy lelkesedik, örül, parancsol, büntet, vagy dicsér tekintetével. ennél a szintén semmiből várost teremtő építkezésnél is. Mert ennél az ötvenévesztendő, tomboló életerejű férfinél, ennél az élete delére érkezett modern Caesárnál most már minden mesterkelt határvonal, minden uralkodói gatlás végleg elmosódott közötté és a népe között. A Duce mondta, a Duce látta, a Duce kívánja —

Egy hagyaték mellett

Kilobbant nyolc kis évecskéje. Gyermeksorsának kedves illatát Fakóra szívja az idő, Picinyke sirja. Már meg is roskadt. Hé is hullott rája. A konyhában az anyja sirdogál utána. Ebédet főzögetve.

Testvére jött ma és szegyenkezzen. Dadogta el, hogy a kis munkájuk gyűjtötte össze ezt a staniolt. S elem tette az ezüstpapírkákat, Foszlot gubóját néhány cukorkának. Néger gyermeknek gyűjtötte azt. Egy fölimenté havas falocskában.

Oh gyermek-élet! Ki is veszi számba, Hogy él? Kis lába apró nyomokat. Tapos a porba, hóba, olvadt sárba. Az életbe. S ha torkán fojtogat. A csontos kéz, kintankönyvésen ott lapul. A staniol, a drága üzenet. Egy messze földi rész cötét gyermekéhez.

Mást nem hagyott. Hiszen végrendelet. Gyermektől nem marad. Ugy lávozik. Könnyű kis festtel, ahogy született. Szellőfodorként foszlik szét emléke. Az embersorsok fojtó viharában. Csak még e staniol az asztalon. Csillag felém ezüstös halaványan.

Hallotta, van a földön sak más gyermek: Fekete, gyanjas, pogány kelevény. És megmaradta. Ő maga se tudja. Hogy picit szívó milyen könnyedén. Repült át annyi ember-szakadékok: Viharzó óceán, fojtó sivatagot. Vad történelmet pár kis stanióval. Amint testvére ma elém rakott.

Az élet zúg tovább. Felnőttek tépik. A sorsukat és rongyukból vérző kezek. Új történelmet szövik, melyből kimarad. Hogy gyermekek az édes cukorkákról. Az ezüstpapírt szépen ősszerakják. És építik a bábrás kis kezek. A súlyedő világ felé. Az emberélet társadalmi szép hidját.

NAGY MIKLÓS

hallod a legegyszerűbb, legszegényebb római ajkáról is minduntalan, mintha folyton ott élne ő már közöttük s mindenütt jelen volna a szegény emberek között. A Fasiszma 1938 ma már csakugyan azonos a Duceval és a Duce 1938 csakugyan maga a fasiszma. Ami másnál harsogó póznak, operai gesztusnak hat, az ennél a michalangelói erőteltségénél, az ő tuláradó, mindent ledöntő római biztonságánál a legtermészetesebb valami. Minden válasszal leomlott már közte és népe között, mert hisznek benne.

Mikor a Duce a magyarországi miniszterelnököt a Palazzo Veneziában üdvözölte, a régi „Sua Eccellenza“ megszólítás helyett azt mondta: Eccellenza Vostra! Mert ő csakugyan egyelen tollvonással szüntette meg a fasiszta nagytanács határozatait elé írott multkori előszavával az olasz nyelvben eddig használatos harmadik személyű udvariassági formát. A körülbelül a magyar Önnel megjelölő, mesterkelt „Lei“-t. A legmerészebb reformerek is tisztelettel állhatnak meg ez előtt a látszólag jelentéktelen reform előtt, mely századok óta beidegzett közhasználatu szólásformát törül el egy napról másnapra, hogy a fasiszta társadalmi közösség már a megszólításon át is barátiabb, testvéribb legyen. A tegezés és az ünnepléses többes második személy marad most már.

Külön tanulmányt érdemel az a pompás meghangolt sajtókampány, az a százdalról elindított ügyes hangulati előkészítés, amely a mit sem sejtő olasz közvéleményt e nyelvtani reformra néhány nap alatt észrevétlenül előkészítette. És ha már a fasiszta sajtópolitikánál vagyunk, újra magunk elé kell idézni azt a képet, amikor az újságírók tiszteletére adott multiheti ebédre Alfieri propagandaminiszter a fasiszta sajtó tizennyegy-tizenöt nagysága kíséretében megérkezett. Megvetettebb, lenézettebb mesterség alig volt a liberális Olaszországban, mint az újságírás. És az a tucatnyi, fiatal, jórészt nyven körüli ember, akiknek vendégei voltunk, már külsejével, fellépésével is érezte, hogy a fasiszmban az újságírás egyet jelent az ország legelsőbb szellemi vezérkarához való tartozással. Már első mosolyukon, első asztali tréfájukon látszott: ez a sok egyragású, egyvadású fiatal férfi sok sikeres közös harcban vált fegyvertársá és a Duce nagyhatalmu miniszterének igaz barátjává. Mindegyik más és más szint jelent ma, s valamiben mégis annyira közösek, mint a fasiszta jelvényben a bárdot összefogó vesszőcsomók. Hangjuk, közösségük is más, s valahogy mégis ugyanannak a szellemnek a bárdját emelgetik. A Tribuna egészen fiatal vezérigazgatója Olaszország egyik leghatalmasabb vállalkozója már, Virginio Gayda előkelő lapja ötször jelenik meg naponta és huszonhét vidéki városnak ad külön kiadást. Lám, itt, ahol a nyugati demokraták rágalmái szerint a szabad szót elnyomják, az újságírás megint egészséges, jövedelmező vállalkozás lett. A fasiszmu visszaadta annak a foglalkozásnak a becsületét, amelyet a liberalizmus a sajtószabadság nevében elvett tőle. A legkisebb olasz Trattóriában, a legutolsó munkás és soffr kezében is ott látod az az összehajtott újságot. Mert az állítólag bilincsbevert olasz sajtó szinesebben, érdekesebben, több hangon képes ma megszólaltatni egy-egy témát, gondosabban tálat, szélesebb skálán játszik meg minden olyan eseményt, amely a nemzeti erőntudat fejlesztését szolgálja, élesebben, bátrabban támad, ha olasz érdekről van szó. Az olasz hadsereg, az olasz hajóhad, az olasz ifjuság, az olasz művészet minden mozdulata lázas és lendületes képpé válik benne. Az olasz nép csakugyan saját magát bámulhatja sajtójában. — Nézzük csak meg most is, mikor a faji kérdés aktuálissá válik, s a demokratikus világsajtó rágalmhadjáratai miatt a zsidókérdést is ki kellett teregetni már egysezer, mennyi árnyalattal dolgoznak ők, kezdve a Tevere vastag antiszemizmusától, a Corriera della Sera magasrendű nacionalizmusáig. A fasiszma sajtója csakugyan közvéleményt csinál, nélküle igazán nem irhatnánk e cikkünk címében 1938-ról.

Gunda Gyula:

Repülőszolgálaton Franco seregében

Élmények a spanyolországi polgárháborúból

A „Magyar Lapok” kizárólagos közlési jogával.

Utányomás még kivonatoln is tilos.

IV.

Uj állomáshelyem Escalona, egy kis falu a Siera de Gredos hegység déli lejtőjén. Az I. nemzeti bombázó osztály repülőzászlósa vagyok, pilóta s a gépem 52. típusú, három motoros Junkers.

Egy századossal utaztam idáig autón, át a gyönyörű Siera de Gredoson. Feledhetetlen út volt. Megnéztük az egészen középkori jellegű, falakkal körülrített Avilát s egy turista-szállóban ebédeltünk. Ha útközben nem találkoztunk egyre-másra háborús emlékekkel, itt nyugodtan hihettem volna, hogy valami elegáns alpesi hotel erkélyéről gyönyörködünk a táj szépségeiben. Am betemetetlen gránáttörmelék mellett haladtunk el útközben, leomlott sziklatömbök, kidőlt fák jelezték az elmúlt harcokat és láttunk az úttól távolabb temetetlen emberi holttesteket is, amelyeknek végtagjait megmarcangolták a kutyák, mellét felszaggatták a keselyűk. Hát a háború kísért bennünket, a csőndben is felettünk lebegett. Ebéd közben kísérőm elmagyarázta, hogy ezt az egész magas hegyvidéket egy lovasezred tisztította meg a vörösköztől. Hát ez nehéz feladat lehetett.

Kilencven métermázsa bombát vittünk Madrid fölé

Az Alberche-től leszálltunk autónkról és megnéztük Madrid hajdani hatalmas villanytelepét. Békében ebből a grandiózus erőközpontból kapta Madrid a villamosenergiát, most azonban egy kivételével állnak a gépek. Ez az egy is annyi áramot termel, hogy nincs is rá szükség, legnagyobb részét kihasználatlanul a tóba vezetik. Ugyanekkor Madridban alig-alig szabad világítani, hisz a kevés áramot, amelyet Alcala de Henaresből kapnak, csaknem teljesen a hadiipar használja fel. Ime: a háború szélsőségei.

Szobám a körülményekhez képest elég jó, tisztársaim barátságosak. Annyira azok, hogy bár megvan a beosztásom, a gépem, a parancsnok csupa udvariasságból úgy intézkedik, hogy még egy napot pihenjek és csak holnapután álljak szolgálatba. A tisztí értekezleten azonban közli, a parancsot, hogy holnap reggel félkilenckor a repülőosztály (2 század, 6 bombázó) repülőátadásra indul Madrid ellen.

— Hát csak pihenjen még egy napot — mondja barátságosan a parancsnok, mikor búcsúzunk.

En mosolygok és tudom, hogy a pihenésből nem lesz semmi.

November 17. Napsütéses, tiszta reggel van, mikor felébredek. Lehet hét óra, az egész környék csendes. Tisztársaim közül még egyik sem látható. Felöltözöm, veszem a repülőruhámot, kimegyek.

Nem, ezt a támadást nem engedem el.

Az étkezében dupla rumot kérek a teámba a nagyobb biztonság okáért s közben latolgatom a támadás eshetőségeit. Cél a gyönyörű főváros, közelebből: a hatalmas Montana-kaszárnya. Ezt kell szétrombolnunk. Vajjon sikerrel járunk-e?

A repülőtéren, mint valami nagy és nehéz madarak, már kint állnak a gépek, repülésre előkészítve. Szépek. Szinte titokzatosak a kora

reggel bágyadt fényében. Hat gép. Mindegyikben 1500 kilogramm bomba, 250 és 50 kilós robbanó bombák és néhány gyújtóbomba. Összesen kilencven métermázsa robbanó teher.

Komoly repülőátadás készül itt!

Beülök a gépembe és átvizsgálom mindent. Van bennem izgalom? Igen, egy kicsit tagad-

A spanyolországi helyzet térképe: A vonalas rész, tehát Spanyolország nagyrésze a nemzetiek birtokába jutott. Almeria—Granada—Madrid—Valencia közötti terület és Barcelona környéke még a köztársaságiaké

Most kezdődik a tánc! Rommá bombázzuk a Montana-laktanyát

Elkanyarodunk Madrid felé. De szép alattunk a kép! Balra a Siera de Gredos hósapkás csúcsai, jobbra a La Manche-vidékbe laposodik el a táj. Mint egy szép térkép, olyan alattunk minden: 2800 méter magasan repülünk. Nincs

Milyen volt... ..

Sárváry Nusi, az Anna-versek hősnőjének elhunytá teszi idősejűvé ennek a versnek közlését, amely a halhatatlan Anna-dalok egyik legszebbike.

Milyen volt szökése, nem tudom már, csak azt tudom, hogy szökék a mezők, ha dús kalásszal jó a sárguló nyár s e szökésben újra érzem őt.

Milyen volt szeme színe, nem tudom már, de, ha kinyílnak ősszel az egok: a szeptemberi bágyadt bucsuzónál szeme kékjére visszarévedek.

Milyen volt hangja selyme, nem tudom már De tavaszodván, ha sóhajt a rét: úgy érzem Anna meleg szava szól át egy tavaszról, — mely messze mint az ég...

JUHÁSZ GYULA

* Hosszu idő óta tekvő betegek a természetes „Ferenc József” keserűvizet nagyon szívesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általánosan dicsérik. Kérdezzék meg orvosát.

hatatlanul izgatott vagyok. De minden rendben van. Ülök, gondolkodom és várok.

Negyedkilenc, most felbúgnak a motorok, melegülnek be őket. Megérkeznek a társaim, megérkezik Urena százados. Gépem parancsnoka és megfigyelőisztje s csodálkozva néz rám.

— Hát te itt vagy? — harsogja a motorok zúgása közben nevelve.

— En — harsogom vissza. — Ezt el ne engedem.

Bólint, nevet, tréfásan fenyeget az ujjával, beszáll a mellettem lévő ülésre telepszik, térképet húz elő, vastag üvegű szemüveget tesz fel s kezdi magyarázni az irányt. En egyre csak azt a szemüveget nézem: legalább három dioptriás s valami kis bizalmatlanság támad bennem, de nem árulom el.

Most fut a vezérgép felé Gil de Mendizaba őrnagy a támadásra induló bombázóosztály parancsnoka. Beszáll. Az árboc tetején a szélszák gyöngye északnyugati szelet jelez. Az ég tiszta, nincs egyetlen felhő se. A fák kopárak; tél van. A hegyeken hó. Távolabb, a repülőter sarkán egy kutya ül. Az órát nézem pontosan félkilenc. A parancsnoki gépen a pilótaüléshöz magasra emelnek egy kis fehér zászlót.

— Start!

Gáz adunk, a motorok teljes erővel dörmögni kezdenek, a roppant hangtól szinte hasad a térség. Gurulunk. Néhány döccenés, de már az első kerekek vannak a földön. Aztán egyszerre elpuhul minden, csak az ezerötszáz lóerő bűg előttem és a szárnyak remegnek finoman. A levegőben vagyunk, kilencven métermázsa bombát viszünk Madrid felé. Semmi különös érzésem nincs, csak viszem a gépet, tartom a zárt alakzatot, jobb kísérő vagyok megint, átjár az erő, amely röpt bennünket.

— Itt járunk! — üvölt pár perc múlva a fülembe a százados s a térképre mutat.

— Tudom, — ordítottam vissza. — A talavera—madridi országút felett repülünk.

— Igen. Torrijosban tizenöt vadászgép csatlakozik hozzánk!

Bólintok.

Tehát tizenöt vadászgépet kapunk! Nemsokára feltűnik Torrijos és látjuk, amint a vadászgépek rohanva startolnak, meredeken vágnak fel a levegőbe és zárt formában fölénk kerülnek.

más zaj, csak a motorzúgás. S most jut eszembe élesen a tény: az első bombatámadásra repülök. De semmi borzongás nem fut át rajtam.

Tíz perc múlva felcsillan a Manzanares ezüstös szalagja s ezen túl kicsit tovább az a házrengeleg, az a spanyol főváros. Az Madrid. Oda igyekszünk. Csak ekkor fog el az izgalom. Biztosabbra helyezkedem az ülőhelyemen. A kezem keményebben fog. Még egyszer mindent megnézek, hogy rendben van-e.

— Most vigyázz! — hajol a fülemhez ordítva a százados. — Magasságot, sebességet tartani! Simán repülni! Nyugodtan, pájtás! Most jön a tánc!

Bólintok, de már nincs, aki felfogja a bólintásomat; a százados eltűnt. Tudom, sebességet mér, beigazítja a precíziós szerkezetét és vetésre készül.

Egyedül ülök a pilótaülésben és viszem a Junkerst a parancsnoki gép után. Tartom a magasságot és tartom a sebességet és igyekszem, hogy a repülés a lehető legstímább legyen, mert ez dönti el a célzás pontosságát. Nagyon akarom mindezt és minden energiá-

mat belevetve csinálom.

Most egyszerre csak megjelennek előttem az első robbanási felhők. szélük fehér, közepük fekete: *alulról lönek bennünket*. Lepillantok és látom a léghárító ütegek kicsapó torkolati tüzeit.

Különös érzés ez. Az ember nem hall semmit, csak látja fölfelé törni a nyomjelző löszer veszedelmet jelentő, fehér zsinórokat, látja a felvillanó torkolati tüzeteket s néha egy száraz koppanás üti meg a fülét. Ugyenkor a léghárító lövedékek repeszdarabjai vágódnak bele a szárnyfelületbe. Három ilyen koppanást hallok. *De nincs kitérés, nem lehet elfordulni, cikázni, védekezni: pontos kurzus! kell repülni, hogy a megfigyelő célozhasson.* Ez az egyetlen tennivaló és teszem. Annak a csiklandozó izgalomnak, amely a sevillai repülőtér bombázásakor elfogott, nyoma sincs. *Nyugodt vagyok és hideg, mint a jég, csak a fogásaimban van túlzottan sok erő.*

Most már egészen közel van Madrid és felismerem az egyes objektumokat. Balra előttem a méltóságos királyi palota. Az ott a Casa de Campo. És ott a cél: *a Montana laktanya, melynek udvarán a mozgalom első napján a vörösök több mint kétszáz tisztet kaszáltak le gépjeggyerrel.*

„Nagyszerű volt, paitás!”

Arra repülünk s a léghárító tűzértség mind jobban belövi magát. De csak zúgunk előre. Kicsit közelebb húzódok a vezérgéphez és szinte görcsösen fogva a kormányt, meredten lesem, mikor látom kihullni a parancsnoki gépből az első bombákat. Más nem is érdekel most. A léghárító lövéseket se veszem észre.

És végre: *vastag, szivarhoz hasonló, nehéz testek zuhannak ki a vezérgépből.*

A bombák!

Most forróság önt el és szinte a mellhárommal hallom, hogy mögöttem csikordul valami, mint mikor egy vasszerkezet működik: *most mi dobtuk ki a bombáinkat, ezerötszáz kilót.* És beledőlve a munkába, csinálom, ami a dolgom, amit ilyenkor csinálni kell. Éles fordulattal balra nyomom a gépet lefelé, hogy a sebesség emelkedjék *mert most kell a sebesség, a minél nagyobb sebesség, mint a falat kenyér, hogy mennél hamarabb kikérülhessünk az elhárító tűzértség tüzteréből.* A sebességmérőre pillantok: *280 kilométert mutat. Menekülünk, zúgunk, eszeveszett gyorsasággal...*

Már túl vagyunk Madridon, hazafelé tartunk, mikor visszanezdek. Jól végeztük a munkát. A hajdani Montana-laktanyát sűrű, fekete füst fedi s látom: *a találati kép a célterületen belül esik.* Ezt gondolom, ezekkel a szakszerű szavakkal. Aztán a százados egyszerre csak ott ül mellettem, vállamra csap és ordít:

— *Nagyszerű volt, paitás!*

Rágyújt egy cigarettára. noha tilos. én meg a pipámat nyomom az agyaramra és azon töprenkedem, *hogyan tudnám így elfutyni a Mazurka című film egyik slágerét.* S addig dobálom nyelvemmel a számban ide-oda a pipát, míg sikerül.

Mire emlékszem még?

Igen: remek *cosido*t ebédeltem ezen a napon odahaza Escalonában.

(Legközelebbi folytatás a „Magyar Lapok” keddi számában.)

Pályázati hirdetmény

A crasnai római katolikus egyházközség pályázatot hirdet hét osztályos, osztatlan elemi iskolájának megüresedett kántortanítói állásra.

Csak tanítói és kántori oklevéllel rendelkező, a román nyelvet tökéletesen bíró római katolikus vallású férfitanítók pályázhatnak. Pályázati határidő 1938 augusztus 15.

Javadalmazása haví 1500 lei készpénzfizetés. Stola, természetbeni lakás, kert, 3 hold szántó, urteri erdő- és legelőilletmény.

Érdeklődni lehet az egyházközségnél (Parochia Rom. Cat. Crasna, jud. Sălaj) ahová folyó évi aug. hó 15-ig a pályázatok beadandók.

Az állás szept. 1-ig elfoglalandó.

Rom. Cat. Egyházközség, Crasna.

PETŐFI SÁNDOR

1849
július

VERSEI

1938
július

Még alig volt reggel...

Még alig volt reggel, már megint este van.
Még alig volt tavasz, már megint itt a tél.
Még alig, Juliskám, hogy megismerkedtünk,
S már feleségem vagy, már rég azzá lettél.

Még alig, hogy játszánk apáink térdén, s már
Maholnap ott alszunk nagyapáink mellett.
Csak annyi az élet, mint futó felhőnek
Arnya a folyón, mint tükrön a lehellet.

(Pest, 1848.)

A Dunán

Folyam, kebled hányszor repeszi meg
Hajó futása s dúló fergeteg!

S a seb mi hosszú és a seb mi mély!
Minőt a szíven nem vág szenvedély.

Mégis, ha elmegy fergeteg s hajó,
A seb begyógyul s minden újra jó.

S az emberszív, ha egyszer megreped:
Nincs balszam, mely hegessze a sebet.
(Komárom, 1842.)

Mosolyogj rám...

Mosolyogj rám, édes feleségem!
Nincs virág a földön és az égen
Csillag, amely képviselhetné a
Kedvességemben mosolygásodat.

Már ha rajta arconod a felhő,
S fúvalom, mely elröpítse, nem jó:
Tedd szelidé, aranyozd meg, kérlek,
Mosolyodnak hajnalával azt.

Pusztá télben a kert pusztá fája
Milyen vágygal, mily óhajta várja
A tavaszt, mely néki majd viritó
Lombot ad és zengő madarat!

A vándor, ki messze földön jára,
S éjjel ér be falva határára,
Várja, várja: mikor csillog rá már
Házából a nyájas mécsvilág?

S a beteg, ki bús ágyán az éjjel
Sötétséget hosszán, hosszán nézi
S egyedül: mint várja epedőn a
Támadó nap első sugarát!

S a halottak, koporsóba zárva,
Miként várnak a feltámadásra!...
Oh de hát én, én meg mindezeknél
Jobban várom mosolygásodat.

Mosolyogj hát, én kérlek, hű férjed,
Akinak ha szíve könyvét érted,
Tudhatod, hogy benne mindenik sor
Egy élet, mely érted halni kész.

Tudhatod, hogy arcom tükre lelkeim.
Éspedig nagyító tükre, melyben
Hosszú és mély tördötés az, ami
Kis redő csak homlokod fölött.

Mosolyogj hát, üdvem alkotója!...
Ajkad, kezed, térded csokolója,
Álmaid híven-virrasztó öre,
Életednek árnya, férjed, kér.

(Pest, 1847.)

Éj van...

Éj van, csend és nyugalomnak éje,
A magas menny holdas, csillagos;
Szűke gyermek, kék szemű kékényfa,
Drágagyöngyömi mit csinálsz te most?

Engem édes álmok környékeznek
De nem alszom, ébren álmodom.
Minden álmam egy fényes királyság,
S koronája te vagy angyalom!

Beh szeretném most, ha lopni tudnék,
A lopás bármily rút lelki föl!
Meglopnám az árnyak kinstárát, hogy
Gazdagítsam a szegény valót.

(Pest, 1845.)

Vadonerdő a világ...

Vadonerdő a világ körülöm,
Oly sötét, oly éktelen vadom!
Benne járok én, elfáradt vándor;
Éj van és az utat nem tudom.

Egy kicsiny fény rezg amott előttem
Agak-hogak gyér nyílásin át;
Te vagy az, te szeretett lányka,
Követem fényednek sugarát.

Vajjon e fény mécsvilág-e, — ahol
Nyughatom majd — egy csöndes tanyán?
Vagy csalóka bolygótűz csak, amely
Temetőbe . . . sírba visz talán?

(Pest, 1845.)

Ki a szabadba!

Ki a szabadba, látni a tavaszt,
Meglátni a természet színpadát!
Az operákban ki gyönyörködik?
Majd hallhat ott kinn kedves operát.

A természetnek pompás színpadán
A primadonna a kis fülmile;
Ki volna, énekesnői köztetek
Mérész: versenyre kelni ő vele?

Megannyi páholy mindenik bokor,
Amelyben ülnek ifjú ibolyák,
Miként figyelmes hölgyek . . . hallgatva
A primadonna csattogó dalát.

És minden hallgat és minden figye!
És minden a legforróbb érzelem...
A közziklák, e vén kritikások,
Maradnak csak kopáran, hidegen.

(Eperjes, 1845.)

Barátimhoz

Nos, fiúk, nem szólt a szarka
Házföldeltek?
Vagy ki álmodt meg, hogy ma
Vendégek leszen?

De mi a kő! mért e hosszú
Méla bámulás!
H'sz én vagyok, ha nem csalódom,
Én és senki más.

Vagy feledve már talán s
Régi jó barát?
Nem hihetem, hogy reátek
Illenek e vád.

A szövetség, melynek szála
Minket összefont,
All, amíg csak vért bír a szív
És velőt a csont.

No de kissé meglepett tán
Jöttöm, ugy-e bár?
Hja öcsém, velem a sors
Furosa táncot jár.

Köztem s közte folyton folyva
Tart a háború,
S majd lenyom, s majd mint a pelyhet
Végtelenbe fú.

De azért nem csüggedünk ám
Akj lelke van!
Szembeszállok ökelmével
Bátran, szilaján.

S tán ha látja sors komám, hogy
Csüggedés nem ért;
Egykor annál bőkezűbben
Nyujtja majd a bért...

Eh, de mit most okoskodni!
Csapjatok kezét;
Jó barát markába csapni
Kedves élvezet.

S mely bennünket ily várat!
Együvé hozott,
Áldomással ünnepeljük
A pompás napot!

(Paks, 1843.)

KÉT UTAS

Irta:
DALLOS SÁNDOR

Egy asszony ült az autóbussen a meleg nyári estében. Lehetett negyven éves és látszott rajta, hogy gyermeket vár. Olyan középosztálybeli asszony volt, rendesen öltözött, komoly, kicsit fáradt arcú; sok apró gond lehetett mögötte. Fantáziagyilkos, szokott gondok, mindennapi gondok, a feleségek és az anyák szürke gondoljai. Mint a háztartási pénz beosztása, Házbér. Mosatás. Hogy a mosónő nem klórozza-e a ruhát? És hogy hol legolcsóbb a hús, a zöldség, a gyümölcs és a tisztító. Hogy a gyermekek cipője szakad és a ruhájuk vászik és színházban már nem volt felesztendeje, a ruháját harmadszor alakították és a cipője, a magas szárú cipője még abból az időből való, amikor a legutóbbi kisfiát várta. Körülbelül ez volt mögötte és kétszobás polgári lakás és hogy ő már nem számol. Nem. Neki már nincs egyéni élete, nincsenek külön vágyai, ő már csak azért van, hogy a gyermekeket felnevelje, hogy otthon jelenlétének nekik és hogy otthon rend legyen és a kis háztartás simán gördüljön tovább. És hogy: nem, a nagy szerelem, amelylyel indult, már nincsen, illúziók már nincsenek, mesék, ábrándok, nagy és színes fantáziák: csak élet van, mindennapi élet, amelyben meg kell állni a sarat. Ez mindig ott ült a kicsit fáradt arcán. És a kitarítás és valami mély, komoly és szűrés ragaszkodás, amellyel a családjához és az urához tartozik. Nem szerelem. Ragaszkodás. Amint az érzések lesznek, mikor folytonosan küzdeni kell és mikor minden lépést ki kell számítani, mert szűkek a keretek és a keretek állapota: szakadék.

Egy asszony volt, egy mindennapi asszony, akinek családja volt s aki gyermeket vár, talán a harmadikat. Egy közkatona, a mindennapoknak és a valóságoknak egy asszony közkatona.

Ki nem látott még ilyet? Ezerszámra futkosnak az utcán és ilyen volt édesanyánk is. Szépen elszívta örömeit és a végén már nem volt más, csak egy csontos, kopott kis kéz, amely csak adott, adott, adott, egészen szétszórtta önmagát s az ellenérték, amit kapott, mindössze annyi volt, hogy ketten vagy hárman vagy löbber azt mondtuk, azt mondjuk neki: édesanyám. Mert ő csak ennyi már. Se címe, se rangja, se szárnyalása, se képzelete, se reménye, se megváltása. Csak ennyi: édesanyám.

Hát ez az asszony, negyven éves édesanyám ült az autóbussen és utazott. Hová mehetett? Nyilván csak hazafelé.

Lehetett negyven tíz s ez az az idő, mikor a város csupa fény, csupa könnyű nevetés, csupa parfüm, mosoly és elegancia. Ez az az idő, mikor a városból nem látszik más, csak a felszín, csak a könnyedség, a mód, a gondtalanság és a derű. Mikor azt lehet hinni, hogy élni csupa öröm, itt élni csupa öröm, női fogak mosolygó villanása, ragyogó álmok szárnyalása, mikor az egész város olyan, mint a mozi. Hiszen mindenki tudja, milyen ilyenkor ez a város, minek mondjam el? Florida, Miami és csupa milliomas az utcán, mindenki milliomas.

Ilyennek látszanak a dolgok. Színpad és pezsgő, mozibeli képek. Lehet, hogy én is milliomasnak látszotam, gondtalannak és csupa mosolyosnak, ahogy elsuhant velem a nagy gép az emberek között. Lehet, sokan irigyeltek is.

És az asszony ott ült az autóbussen, száguldott a fényes dolgok között és lehet, hogy távolról ő is milliomasfeleség volt, őt is irigyeltek, de közelről szürke volt, egyszerű, gubbasztó, jelentéktelen. Maga elé nézett és lehet, azon gondolkodott, hogy elég lesz-e a parizer vacsorára. Ha nem, hát akkor ő nem eszik.

Mondom: negyven éves édesanyám utazott ott velem.

A fel- és leszállók meg is lökték, de nem törődött vele.

Ráléptek a lábára: szép engedelmesen edébb húzta őket. Már tudta, hogy alkalmazkodni kell.

Kicsit kopott volt a retikülje, apró csomagot vitt (mi lehetett benne?) és senki sem né-

zett rá egy pillanatra se. Mindenkinek átsiklott rajta a pillantása, senki nem talált rajta olyat, ami lekösse az érdeklődését.

A légvonat kisodort a kalapja alól egy fűrt haját; sok ősz szál volt benne s ettől az egész arca szürke lett. Fekő. Senki más nem nézte, csak én. Én is csak azért néztem, mert hasonlított édesanyámhoz és szerettem volna az arcáról kitalálni az életét.

Hát így utaztunk és nem gondoltam, hogy látok még ma valami csodát. Pedig láttam s ez így történt:

Kevesen voltunk a kocsiban és a belvárosnál felszállt egy lány. Húsz évesnél nem lehetett több. Karcsú volt, szép, kisportolt, barnára sült, csupa repülő fantázia. Az estéből szállt fel, amely mozi játszott, Miami, Floridát, milliomoságot, illúziókat. A foga úgy világlant barna arcában fehéren, mint a gyöngy. Mint a csók izzása. Dereka sudár és a fiatal teste csupa ritmus. De szép volt! De szép! Akik csak ott voltunk, mind őt néztük, mind csak őt. Megtapadt a szemünk rajta és fölöttük valamennyien. Olyan volt, mint a friss szél, mint a gondtalanság, mint a drága ifjúság maga. Szárnyalás, mosoly, hajrá és szerelem. Nevezt. Kihajolt az ablakon, egy fiatal férfi állt lent szürke flanel ruhában, arra ragyogott vissza, attól búcsúzkodott.

— Tehát holnap. Délután ötkor. De biztosan!

— Igen — mondta a férfi. — Egész biztosan.

Valahová összeérkeztek s ahogy a lány azt mondta: holnap, az olyan volt, mintha azt mondta volna: a világ. Minden az enyém, a miénk, az egész világ! Csupa holnap az egész világ és minden holnap csak szebb, csak szebb, egyre szebb!

Betöltötte lényével az egész kocsit és ott ült ölébe ejtett kis táskával, strandtáska volt és még sokáig nem fogott le arcáról a mosoly. A holnap mosolya.

Mind őt néztük, csak az asszony nem. Ő talán nem is vette észre. Ő maga elé nézett és talán azt gondolta, hogy nem hal-e majd bele a szülésbe. Mert ő tudta, hogy az nehéz, hogy az meglehet, hogy egy asszony a maga életében védtelen és kiszolgáltatott a véletlen erőinek.

Akkor a lány, a ragyogó lány ránézett és megjédt. Mintha valami hideg kéz érte volna az arcát. Szemébe határozottan kiült az ijedség s a szépen ívelt keze elindult, hogy a szája elé kapja, mint megdöbbenésükben szokták tenni az emberek. De félúton megállt a mozdulat és lassan visszaeresztette ölébe a kezét.

A szemét azonban nem tudta levenni az asszonyról és csak nézte, egyre nézte. Riadtan nézte és csodálkozva. A kis olcsó kalapját, a dísztelen, fáradt arcát, a ruháját, a cipőjét, a kicsit bütykös ujjait, az egész valóját és mindent, ami mögötte volt.

Egy lány nézett egy asszonyt. S ahogy nézte, a szemében lassan kezdett kihunyni az előbbi diadalmás, színes, illatos leányi fény.

— Ki lehet ez? — kérdezte a szeme.

S az agya azt felelte neki:

— Egy asszony.

— Igen — mondta.

— Egy asszony, aki épp ilyen lány lehetett, mint te.

— Igen.

— Így nézett ki az ablakon és így integetett vissza valakinek.

— Igen.

— Vitte szárnyán a szerelem.

— Igen.

— A mese. A fiatalág. A leányi szárnyalás. Az álom.

— Igen. És? Férjhez ment?

— Igen.

— Ahhoz, akit szeretett?

— Igen. Tizenhat esztendeje.

— És?

— És semmi. Ez itt a valóság. Ez lesz.

És láttam, a lány ugyanúgy végiggondolja magában az asszony sorsát, mint én. A kis gondokat. A kétszobás lakást. Beosztott háztartási pénzt. Házbért. Mosatást. Gyermekeket. Mindennapokat. A személytelenséget. Az elköpást. A valóságot. Mindent. Ami az étellel velem. A dolgok átváltozását. Az ember átváltozását, a vér csöndjét, az önfeláldozás kényszerét. Mindent. Most külön megnézte az asszony cipőjét és most külön észrevette, a szeme ki-mondta: ni, magasszárú cipő. A többit már tudta. Az asszony ölére szállott a tekintete s az arcán átsuhant valami különös, mély, átjárt mozdulás. Mintha egy láthatatlan eke szántotta volna végig.

Lehajította a fejét, összehúzta a vállát és kicsit szomorú lett. Láttam, hogy tudja, ez a sorsa. Hogy tizenhat év múlva ugyanúgy ül majd egy autóbussen, néz majd csak maga elé, otthon kétszobás lakás várja, egy férfi, az ura, talán az, akitől most elbúcsúzott, gyermekek és ő magában szorongani fog, hogy nem hal-e majd bele a szülésbe. És ez lesz a főgon-dolata és minden más csak ezt veszi körül.

Mindent látta, megértette. A mosoly elhalt az arcáról, nézte az asszonyt, a sorsát és megadta magát neki. Kicsit küzdött, kicsit tusázott magában ellene, de aztán megadta magát, elszomorodott s mikor elfogadta a minden küzdő asszonyok, az édesanyák sorsát, elnyugodott. Elbékélt.

Csodálatos volt, éppen olyan lett az arca, belülről szelíd és alázatos, mint az asszony, csak éppen fiatalabb. De a lélek ugyanaz volt mögötte. Az ösztönök ugyanolyan alázatosak. Az öntudata bizonyosan nem is tudott arcának átváltozásáról, csak a vér és a misztikus anyag sejtés, amely az öntudata mögött aludt. Olyan szép volt ez, ahogy így véreből öntudatlanul és rettegve és félve és szorongások között és az ő parancs nyomása alatt megadta magát, hogy szerettem volna neki mondani:

— Szép ez is, ne félj. A szürkek is szépek.

A szülők is szépek.

Mire leszálltunk a végállomáson, olyan volt a lány, mintha az asszony a húga lenne. Pedig éppen csak nők voltak mind a ketten egyforma rendeltetéssel.

S mikor már eltűntek, akkor jutott eszembe: milyen különös, láttam húsz éves édesanyámat. Leányi édesanyámat láttam. És most neki küldöm alázattal, a tolvaj alázatával ezt a pár sort, én, aki kitolvajoltam az élet parancsa szerint az életét, neki, aki mint ez a lány most, valamikor éppen ilyen lehetett.

Ronald T. G. Mason angol mérnök

mentőgömböt talált fel, amit mentőcsónak helyett katasztrófáknál használnak. A gömb bűvárhajóra emlékeztet, de azzal a különbséggel, hogy heves hullámszélben a külső réteg ingó mozgást végez ugyan, de a belső gömb egyensúlyban marad. Képzünk a feltalálót a találmány kicsi mintájával ábrázoltja

Világpolitikai arcélek

Runciman lord Irta: Csizsár Béla

A nemzetközi politikában alig van ma érdekesebb ember Runciman lordnál. A lordot, mint ismeretes, az angol kormány a prágai kormány kérésére — így jelentette be az alsóházban legutóbb Chamberlain miniszterelnök! — megbízta, vizsgálja meg a helyszínen a helyzetet és tegyen olyan javaslatokat, amelyek a kibontakozást és a tárgyalások sikerét biztosítják.

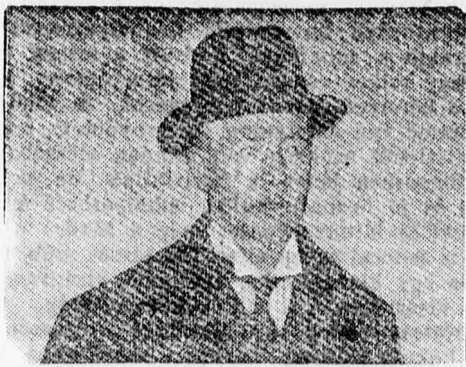
Runciman lord küldetése elképzelhetőleg nagy érdeklődést és figyelmet kelt a világpolitikában. Az angol, francia és a német sajtó irakozásteljesen ír munkájáról és azt reméli, kerülni fog neki a felelősségteljes feladat elvégzése. A lord a hét végén utazik Prágába. Európaszerte felteszik a kérdést, hogy vajjon ez az államférfi, aki ilyen páratlanul kényes feladatot vállal magára? S miért esett éppen rá az angol kormánykörök választása? A lord még ma is meglehetősen ismeretlen személyiség nemcsak a külföldön, hanem hazájában is, annak ellenére, hogy több ízben viselt már miniszteri tárcát és jelentős szolgálatokat tett szülőföldjének. Politikai pályájához azonban természetesen nem fiződnek szenzációs részletek, események s olyan tetteket sem hajtott végre, amelyeknek hatása lenyúl a tömegekig. A kitérő angol erényekkel dicsekedhetik s olyan eredményekkel, amelyek erre a küldetésre kiválóan alkalmasak teszik. Kiváló tárgyaló s az angol kereskedelem nem egy jelenlegi nemzetközi megállapodás létrehozását kövönheti neki.

Walter Runciman már közelebb van a hatvanhoz, mint a hatvanhoz. Pontosan hatvanhétéves ma. A családi nemességet atyja örökölte meg s tőle örökölte a lordságot másfél évvel ezelőtt, atyja halála után, az ifjabb Runciman. Az idős Runciman kitérő gazdasági érzékkel bírt s a családi vagyonát is ő öröközte. Németeredetű család sarja, egyesek szerint nem is olyan régen vándoroltak be a család ősei Angliába. Atyja a kereskedelmi pályán ért el nagy üzleti sikereket s ezt a pályát továbbfejlesztette. Mint a Chamberlainek, ő politikai pályafutásuk is a közgazdasági területéről indult el s jelentős családi vagyon birtokában kezdte el a politikai szereplését. Runciman lord a legnagyobb angol hajózási vállalat elnöke és tulajdonosa. Több százmillió angol fonttal rendelkezik, egyébiránt azonban nagyon szerény s lekötözött modoru ember, egy kis hásonlítóaldwinhez, de annak minden hátrányos rossz tulajdonsága nélkül.

Még nem volt harmincéves, amikor már bekerült az angol alsóházba s ott eléggé élénk eszédei nagy feltűnést keltettek. Harminchat éves korában már pénzügyminiszter lett. Ezt a tárcát több évig megtartotta, majd Lloyd George háborús kabinetjében a kereskedelmi tárcát kapta meg, amelyet a háború egész ideje alatt viselt. Elviselhetetlenül nehéz feladata volt, gondjaira volt bízva Anglia egész gazdaságának élclmezése s ő ezt a feladatot is egyszerűen megoldotta. Baldwin és még előbb MacDonalddal nemzeti koncentrációs kormányában is ő volt hosszabb ideig a kereskedelmi és közgazdasági miniszter, később azonban kitérte a kabinetből és attól fogva kizárólag vállalatának él. Egyidőben elnöke volt az angol hajózási kamarának is, ami rendkívül fontos pozíció az angol közgazdasági életben. Előkelő szerepet tölt be az angol pénzügyvilágban is, elnöke és főrésztvevényese több nagytőkéjű pénzintézetnek.

Felmerülhet az a kérdés, miért éppen egy gazdasági szakembert küldenek Angliából Prágába fontos politikai tárgyalások lebonyolítására s a különböző politikai és nemzeti szempontok összehangolására? Az angol kormány, helyesebben Chamberlain miniszter-

elnök bizonyára tudatosan választotta ki Runcimant éppen azért, mivel eddig olyan posztban állt, amelynek politikamentes jellege közismert. Az angol politikai életben ma divatos

Lord Runciman

aszerint osztályozni az embereket, hogy németbarát, vagy németellenes-e az illető. Aki németellenes, az híve a francia—angol ántátnak, de még nem barátja bizonyos közép-európai kis államoknak. A fokozat tehát változatos. Aki a németekkel való megegyezést propagálja, az még nem feltétlenül huz a németekhez. Ha Chamberlain történetesen olyan valakit választ ki, aki az utóbbi táborhoz tartozik, Franciaországban és szövetségeseinél joggal vehetik szemére, hogy a németeknek kedvez. Az előbbi csoportból választ, a németek utasítják vissza a közvetítést.

Ezért esett a választás a politikai és világ-

nézeti harcoktól távolos Runciman lordra. De Runciman még másért is megfelelő „alkusz”. Kitérő tárgyalófélf és remekül tud tárgyalást vezetni. A közvetítő szerepére különösen alkalmassá teszi, hogy már eddig is sok kényes és bonyolult helyzetben bebizonyította képességeit az ellentétek kiegyenlítésére s a megegyezéssel megoldás létrehozására. Soha sem ragaszkodik dogmatikus merevséggel egy-egy nézethez, széles látóköre és nagy tapasztalatai segítségével mindig megtalálta a legjobb megoldást. Annakidején ő tárgyalta az Anglia és az Egyesült Államok közötti kereskedelmi szerződésről és a létrejött szerződés az ő érdeme.

Runciman lord jól ismeri Németországot és Csehszlovákiát, több ízben járt mindkét országban az államfordulat és a rendszerváltozás óta is. Németországban tanulmányozta a kereskedelmi és gazdasági kérdéseket és azt a kérdést, hogyan lehetne lebontani a két nagy hatalom közötti kereskedelmi korlátozásokat s az önállósági törekvéseket hogyan lehetne összhangba hozni a nemzetközi kereskedelem követelményeivel és célkitűzéseivel. Runciman lord kiküldetését javallta az is, hogy a német-cseh tárgyalások végeredményben nagyrészt gazdasági anyagot is felölelnek. Azonkívül a lordra vár az a feladat is bizonyára, hogy Közép-Európa gazdasági megszervezéséről is tárgyaljon, vagy legalább is beható tájékozódást szerezzen.

A legnagyobb problémát, a német—csehszlovák megegyezést kétségkívül nem lesz könnyű megoldani, de hála Runciman világos és bölcs egyéniségének, talán sikerül olyan megoldás felvinni, amelyet a német nemzetiség is elfogadhat és az államalkotó cseh nép is belátással magáévá tehet. Runciman lord kiküldetése mindenestre olyan tény, amelynek már jelentősége is igen nagy. Hatalmas rést üt bizonyos önkényes felfogáson és ellenőrzés alá von olyan eszmecserét, amely már-már teljes zsákutcába jutással fenyegetett.

Kali ben Hussza Ramzesz

Ismét hiszek az asztrológiában. Azelőtt mindig nevelésem babonának minősítettem az egészet. Mert hát mit olvashat ki az ember abból a pár tucat csillagból, amelyet lát, holott van még egy pár milliárd egyéb csillag, amelyek a létezéséről fogalma sincs. Ha pedig a csillagok járása valamilyen hatással van az életünkre, miért legyen pont az a néhány jelentéktelen csillag hatással, amit a bölcsnek ismernek és miért ne irányítsa sorsunkat az a tengernyi sok és az ismeretnél valószínűleg sokkal nagyobb égtest, amely számunkra az örök sötétségben kering?

A csillagjósok menthetetlen számárságáról teljesen meggyőződtem engem egy — csillagjós. Kaplám ugyanis valamikor egy levelet, amelyben Professor Kali ben Hussza Ramzesz káldeai és szíriai, egyiptomi és hindu égtudós felajánlotta szolgálatait és pedig három ezer leírt. Nem esaló, nem ámitó — írta — és ezért küld nekem egy próbajelzést. Amolyan útlevelet a végtelenség határállomásáig.

Küldött is. Nyomatvány volt. Kissé el-mázolódott rajta a festék a sokszorosítástól, de nagyon érdekes titkokat mondott el életemről és egyéniségemről: „Ön környezetének hatása alatt áll, de ki tudja magát szabadítani és erős akarattal jelentős eredményeket érhet el. Az aspektusokból kitérni, hogy inkább olyan ételt szeret enni, amely önnök izlik. Magas kort fog elérni, feltéve, ha bizonyos kedvezőtlen asztrális hatások életét meg nem rövidítik és természetes halállal fog meghalni, amennyiben a Mars bolygó veszedelmes sugárzásai nem olyan szögben esnek a Vénuszra, hogy egy rossz napon hasbalövők, vagy pedig felakasztják. De ne féljen. Minden jóra fordulhat, ha pergamentre nyomott titkos jelet hord a nyakán aranyszalagot, ára 500 lei, kivé-

telesen nagy rendeléseknél engedély. Nagyon ajánlatos volna, ha a rossz befolyások ellensúlyozására holdkövet hordana az ujján, ezüstbe foglalva, utánvétellel, mindössze 300 lei.”

Hitem megrendült. Nem kértem horoszkópot és Kali ben Hussza Ramzesz cégjelzéses nyomtatványát a szemembe dobtam. Egy hét múlva levél jött: „Ön súlyos veszedelem fenyegeti huszonötödikén. Erre való tekintettel, csupa emberbarátságból a nagy tudós kivételesen 100 leiert készíti önnök teljes horoszkópot, amely meg fogja védeni. Ön öröklék hálás lesz.”

Rendületlenül hallgattam. Egy további hét múlva már 60 leiert kínálta nekem a sorsot az emberiség jövetejére. A levelet eldobtam. Huszonötödikét, egy szabószámlától eltelve, aránylag jól úsztam meg és fölényesen mosolyogtam, mondván, hogy imé, blöff az egész, nem kell bedülni ezeknek a szélhámosoknak.

Kali ben Hussza Ramzeszt már régen elfelejtettem és a mai idők tagadó szellemében napirendre tértem a csillagmérés problémája felett. Ma azonban valami felkavarta lelki nyugalmamat. Ezt olvasom ugyanis egy francia lapban (manapság minden valamirevaló francia lapnak van saját csillagjósja):

— Ezen a napon nagyon kell ügyelni arra, hogy hivatalos ügyek elintézésére jobbra csak a délelőtti órák alkalmasak, legfeljebb déli 1 óráig...

Ez gondolkodóba ejt. Mennyire igaza van ennek a kiváló léleklátónak, aki a végtelenséget parcellázza! A hivatalos dolgokat lehetőleg délelőtt kell elintézni!

Délután ugyanis sehol sincs hivatalos óra...

Csodálatos asztrológia!

O. I.

Asszonyok dolga

Előszoba a városi otthonban

Az ember izlését, szükségleteit és hajlamait leghívebben az otthona tükrözi vissza; sajátosága legjobban lakásában domborodik ki. Ha az előző nemzedék neves emberéhez közelebb akarunk jutni, hátrahagyott műveit meg akarjuk érteni, azt legjobban úgy érhetjük el, — amennyiben mód van rá — hogy megismerjük szülőházát, azt a lakóházát, amelyben nevelkedett, élt és alkotott.

Az idegen, aki először lépi át házunk küszöbét, az előszobában nyeri az első benyomást, amely gyakran nagy mértékben befolyásolja itéletét. A dolgozó ember ha munkájából hazatér, az otthon levegőjét először az előszobában érzékeli. Természetes tehát, hogy az előszoba lakásunknak egyik igen fontos helyisége, amelynek berendezésére és egész beállítására súlyt kell helyeznünk.

Az előszoba régebben hosszú — keskeny — legtöbbször rosszul világított helyiség volt, amelyben a mennyezetig érő sötétzsinű ruhátároló szekrények és egy tükörfal állott.

A mai előszoba legfőbb erénye, hogy világos és bár elég nagy ahhoz, hogy ruhatároló helyiségünk legyen, mégsem elég nagy ahhoz, hogy butoraktárnak használjuk. Leglényegesebb butoradaraja a ruhafogas. Kedvelt a színes, mintás vagy csikos vászon vagy jutta háttér, amelyen a könnyen mozgó fémfogasok és fölötté a kalaptartó van elhelyezve. Az ernyőtartó, amelyre feltétlenül szükség van minden előszobában, összefüggésben lehet a fogasfallal, de nagyon elmes és jó formájú külön elhelyezhető ernyőtartókat is látunk. Fontos még a tükör alatta egy kis polccal és ha elfér, két színes szék, vagy pad és egy kis asztalka, amelyen virágvázában nyíló virág van. A padlót gumiszőnyeg, vagy háziszőttés, esetleg egy jó színes juttaszőnyeg, vagy kókusz szőnyeg borítja. Az előszoba mesterséges világítására súlyt kell helyeznünk és azért a tetővilágításon kívül ajánlatos a tükört külön is megvilágítani. A fenti módon berendezett előszobából bizonyára egy jólétséssel berendezett otthonba vezet az út.

S. B.

Mi a divatos?

A divatos szövetkabátok sok esetben teljesen mentesítik magukat a ruháktól, úgynevezett „önálló ruhadarabok.” Aki most készített magának kabátot, okosan teszi, ha a közelgő őszi szezonra gondol és olyan kabátot csináltat, amely ősszel is viselhető. A kabátok szabása rengeteg változatban készül, de a legcélszerűbb az az egyenes kabát-típus, amely se nem túl bő, se nem szűk. Ezek a kabátok rendszerint magasan áll alatt csukódnak. Érdekes és újszerű a kabátba beállított szövetapplikáció, mely rendszerint zsebben végződik. Aki kifejezetten nyaralásra készül, annak a legajánlatosabb a fehér, puhaesésű szövetkabát.

Fürdőhelyeken nagyon divatosak a pasztell-színű elegáns, hosszú kabátok is, amelyek nyári ruhához kitűnően viselhetők. Érdekes ötlete a divatnak a kabáton szabadon lebegő lekapszolható prémzseb, amely már az őszi divat előhírnöke. Ezek a kerek szőrmezsebek, rendszerint nutriából és asztrakánból készülnek. Most még természetesen „meleg” van ezekről a zsebekről még beszélni is, de az okos és praktikus divatdama már előre úgy csináltatja a kabátot, ha nem kifejezetten nyaralásra való holmiról van szó, hogy az ősszel vattalinnal bebehelhető és prémmel ellátható legyen. Meleg nyári helyeken nagyon ajánlatos a fehér piké kabát, mert könnyű, fiatalos és könnyen tisztán tartható.

A kötött kosztümök rendkívül divatosak. Nagyon sok hölgy köli meg magának örömmel a divatos kosztümjét, amelyet úgy nyáron, mint ősszel, sőt télen bunda alá is kitűnően viselhet. Édesek a kötött kosztümök, csipkeszerűen áttört kis pulloverekkel. Egyébként nagyon sikkes strandgarnitúrák is készülnek vékony gyapjúfonálból horgolva, sikkes kis bolerókkal.

A nyerselyem úgy ruhának, mint kabátoknak egyaránt nagyon divatos. Ugy shorttoilettek, mint strandruhák és hosszú kabátok készülnek mintás és „uni” nyerselyebből. A nyerselyem puhaságánál fogva is rendkívül kellemes viselet nyárra! A stranddivatban még mindig nagyon kedvelik a nadrágot. Dél előtt főleg a rövid kis shortnadrágot favorizálja a divatos dáma, de délutánra ismét előtérbe jutnak a hosszú flanell- és vászonpantalónok. Érdekes azonban, hogy a mai nadrágok már nem annyira az egyenes, klasszikusan férfias vonalat hozzák ki, hanem „lágyabb” esésűek. Szóval, hölgyeim — önök bár — viselik még a nadrágot, de már ez a nadrág úgy színben, mint esésben, némileg „nőiesebb” jellegű mutat!

Érdekes megfigyelni az idei nyári divatját, amely egyre jobban kihangsúlyozza a nőies divatot. Mintha régi divatképekről másolták volna le a divatos dámat, áll alatt megkötött, szalagos kalapjával, nagyon dús, elálló a „versaillesi” divatra emlékeztető bő szoknyájával. A virággirlandok, taft alsóra dolgozott, nagyon bő, szalagrüssökkel és dús fodrokkal díszített estélyi ruhában libbenő dáma, mintha a francia udvartól toppant volna elé, hajában, övében és vállán a szalag- és virággirlandisszal. A nagyon kihangsúlyozott férfias divatnak éppen az ellentétét próbálják ezzel lanszírozni a divatházak — és bizony nagy sikere is van a „nőies” divatnak, éppen „nőiesség-nél” fogva!

Jellegzetes példája az idei nyári divatnak ez a szűkreszabott, estélyi kosztüm. Fekete selyem szoknya, melynek alól felhasított rózsaszínnel van bélelve. Ehhez rózsaszín-fekete mintás tunika, szorosan gombolt derékrésszel, bőven ráncolva. Rózsaszínű sál és fekete keztyű egészíti ki a kosztümöt.

A konyha körül

A nyári konyha eseményei

Nyári fehérkáposztasaláta

A megtisztított fehér fejeskáposztát felbontjuk, torzsáját kivágjuk, meggyaluljuk vagy késsel vékony szeletekre vágva, lobogó sós vízbe dobjuk. 3 percnyi forrás után szitára öntjük, hideg vízzel leöblögtetjük és ha a víz teljesen kiszurgott belőle, mély öblös porcellántálba tesszük, izlésünk szerint adunk rá törött borsot, kevés cukrot, köménymagot, olajat és annyi borsecet, hogy kellemesen savanyu legyen. 2 óra hosszat hideg helyre állítjuk. Bármilyen sültthöz adhatjuk.

Nyáron vagy rostos sült ürüvesék

A veséket, hártájukat lehuza, oldalt hosszabban kettévágjuk. Minden szelet veséshez egy-egy kisebb fej tömör, ki nem nyitott sampiógombát és egy husos, füstölt szalonnának egy-egy négyszögletesre vágott szeletét vesszük. Serpenyőt zsirban kikenünk, beleadjuk a szalonnaszeleteket és élénken tűzön addig piritjuk, míg a szalonnaszeletek átlátszóak, tükrösek lesznek. Aztán hozzáadjuk a kisé meg sózott és törött borsal meghintett gombákat és veséket és hirtelen mindkét oldalán megsütjük. Elvéve a tűzről fanyársra (hurkapálcikára) vagy ezüstözött nyársra tűzzük oly foromán, hogy egy szelet vesét utána egy szelet szalonnát és egy szelet gombát szurunk a nyársra és ezt a sorrendet addig folytatjuk, míg a nyárs megtelik. Szalmaburgonyával és idényalattával (paradicsom-, zöldpaprika-, uborkasaláta) tesszük az asztalra. Megjegyezzük, a vesét, bombát, szalonnát, ha nyersen szurjuk fel egy fapálcikára, fapapírral főlött rostos is megsüthetjük gyakori forgatás közben. — **Szalmaburgonya.** Néhány nagyobb burgonyát meghámozunk, vékonyabb metéltre vágunk és bő forró zsirban addig sütjük, míg olyan puha lesz, hogy ujjunkkal könnyen szétnyomhatjuk. Ekkor szűrőkanállal kiszedjük a zsirból, a zsirt újból forróra hevítjük majd beledobjuk a metélt burgonyát.

Barackgombóc

Hozzávalók: 1 kiló burgonyatészta, 50 deka kajszinbarack, 15 deka vaj, 10 deka zsemlyemorzsa, 5 deka porcukor, csipetnyi só, 1 kiló burgonyát megfőzünk és még melegen meghámozva, azonnal szitán áttörjük és összegyurjuk 25 deka liszttel, kevés sóval, 5 deka darával, 5 deka vajjal és 2 egész tojással, 50 deka kisebb fajtájú barackot kimagyalunk, a közepébe kis darab cukrot teszünk és belegöngyöljük a kinyújtott és négyszögletes szeletekre vágott burgonyatészta. A gombócokká formált tésztát gyengén sózott loba-gó vízbe tesszük és lassan forni hagyjuk, míg a tészta átfőtt. Aztán szűrőkanállal kiszedve, vajban piritott zsemlyemorzsaiban meghempergetjük és jól megcukrozza tesszük az asztalra.

Grác almák

(Nyári hideg csemege)

1 kiló egyforma nagyságu, egészséges almát meghámozunk és a hozzávaló hengeralakul bádokiszűrővel a magházat kiszurjuk belőle. Anynyi vizet forralunk, hogy az almákat ellepje. — Adunk bele 10 deka cukrot, fél deci rumot, 1 szem szegfűszeget vagy kis darabka fahaját és fél citromlevet. Ebben a főzetben az almákat kisé átfőzzük, de nem túl puhára, aztán üvegtálra szedjük, a kivált üregeket sűrű málnaizzal megtöltjük és hidegre vagy jégsekreénybe állítjuk. Tálaláskor hideg vaníliáskrémmel leöntve piskóta kíséretében felszolgálatjuk. — Hozzávaló vaníliakrém: negyed liter hideg tejet kávéskanálnyi rizsliszttel a habjában egész simára keverünk, adunk hozzá 1 egész tojást, 1 tojássárgáját és 4 deka vaníliás porcukrot. Gőzön addig keverjük a habverővel, míg sűrűsödni kezd, ekkor tovább keverve elvesszük a tűzhelyről és ha kihűlőben van, a jégsekreénybe tesszük. Mielőtt a töltött almákat ezzel a krémmel bevonnók, a krémet habverővel jól szét kell habarni. Kitűnő hűtő nyári konfekt.

29. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Visz. 1. Pannonhalmi apát. 70. A világháborúban. Füg. 1. Parasztlázadása. 13. Telakessy István. 29. Rekkendő. 49. Világi.

Helyesen megfejtették: H. Szenek Olga, Kies István, Csibi Lenke, Sambach Károly, P. Réthy Apollinár, P. Darvas Venánc, Lázár Béla, Szabó Józsefné, Papp Mózes, Pribék Imréné, Derzsy Zoltán, Pallai Katalin, Vagányi N. Glósz Edit, Jakabovits László, Labud István, öz. Záknoffy Anvalné, dr. Dombrády Ferenc, Jámor Kálmán.

A jutalomkönyvet **Lázár Béla** (Petrosani) nyerte, elküldöttük.

ROVATVEZETŐ ÜZENETE

Megfejtőnknek. Már néhányszor megüzentük, hogy csakis a megadott terminusig beküldött megfejtéseket vehetjük figyelembe. Később érkezett megfejtéseket technikai lehetetlenség közlünk és így a sorsoláson sem vehetnek részt.

Könyvismertetés

Buzás Gerő: A hargitai lélektorony

Lehetetlen meghatározottság nélkül letenni ezt a könyvet. Lélegzettefójtva, egy ültőhelyemben olvastam vági, mohó érdeklődéssel követtem a zsúfolódó események sokaságának pergő filmjét...

Kevés olyan élettől duzzadó, nemesveretű és tendenciában is rendkívül kitisztult könyv jelenik meg országgrésznünkben, mint Buzás Gerő új műve. A szerző regényfilmnek nevezi a „Hargitai lélektoronyt”.

A kicsi Baróti Tamás, az oklándi pirospozsgás székely fiucska apjával, az öregedő székelylél, átlépi az odorheui római katolikus főgimnázium küszöbét s megismerkedik nemcsak a magasabb tudományokkal, de a jó paptanárok révén közel jut az Istenhez is.

Az albaiújfalui theológiai évek után kaplánt tesz Barótiból, majd táborigi pap a nagy világgégés idején. S nemcsak a háború alatt, de a forradalmi években is „társzerekkel” hordták az idők Baróti a szenvedést.

Aztán elmúltak ezek a napok is. Baróti bándériumos lelkesedéssel vártak Futásfalván, ahová plébánosossá nevezték ki. S ez időtől a regény keveset kanyarodik el a kis székely kocségból.

Végig kíséri könyvében a szerző Baróti Tamás áldozatos papi működését s közben megrázon hű képét festi a mai kisváros és falu társadalmának, amely telítve van aljas armánykodással, elbukó jókka s győzedelmeskedő gonoszokkal.

Es itt véget is ér Buzás Gerő könyve. Egyetlen hibája talán az hogy regénynek kissé széteső, illenül pulszagosan mozaikszerű. De Buzás Gerő nem is akart regényt írni.

A kötet Clujan jelent meg a Gloria nyomdán. (H. Ö.)

KERESZTREJT VÉNY

31. (322.) szám.

Beküldte: Fecser Mihály

Allam'értsiak je'mondatai

Grid for the crossword puzzle with numbers 1-122 and some filled-in cells.

Beküldendő sorok: Vízszintes: 1. és nyilirány, 30 és nyilirány. Függőleges: 1. és nyilirány, 21 és nyilirány. Beküldési határidő: augusztus 10

Vízszintes sorok:

1 Nagy Sándor jelmondata (nyilirányban). 12 Valóságos, megbízható más nyelven. 16 Idegen kettős magánhangzó. 17 Evőeszköz. 18 Vissza: ékezettel: idegen nemzet értékmérője. 20 Nagyiparos, a b-pesti Képzőművészeti Társulat elnöke. 23 A borom keverve. 25 L-el férfi név. 26 Borotvált képű. 28 Könyvüverű. 29 E-vel, ilyen mű is van. 30 Cicero jelmondata (nyilak irányában).

Shakespeare-színész. 118 Vissza: édes (ékezet törléssel). 119 Lépek. 120-a Ékezetel: Bárkájáról híres bibliai alak. 122 Vissza: ha tudok egy nyelvet, akkor... is azon.

Függőleges sorok:

1 Zrinyi Miklós jelmondata (nyilirányban). 2 Érzem a lüktetést az... 3 Vissza: Festményt. 4 A-val, idegen föld. 5 Gyilkolja. 6 Igeköltő. 7 Első két betű cserélve: taszítod. 8 Két szó: I. görög varca, kiásvott szobrocskáiról híres. II. Ez a „verseny” népszerű volt egykor. 9 ...zer szonáta (fordítva). 10 A. A. 11 Vissza: nyelvtani fogalom. 12 Bányában van (fordítva). 13 Huzó szerzámot. 14 Névelő + szedi az irháját. 19 + 64-en folytatva: Richelieu címerében a magasan keringő sas es lent az ellene sziszegő kigyók alatt a jelmondat. 20 Állam. 21 A Széchenyi grófok jelmondata nyilirányban. 22 Recik keverve. 24 + 63-on folytatva: Cromwell Olivér jelmondata. 26 Férfi név + székely bácsi. 27 Barna festék + idegen bírtokos névmás. 33 Leu vegyesen. 36 Görög betű. 44 Eltetés. 46 Idegen érc (ék. törléssel). 48 Shap keverve. 49 Görög betű. 51 Testben van. 53 Recsetek. 54 Mesterember + vissza: helyhatározó. 55 Madár. 57 Szobrász. 58 Barbár stílus. 64 A függ. 19. folytatása. 66 A függ. 24 folytatása. 69 I-vel a járom. 72 P-vel: vászonra huzott térkép. 75 Ékezetel: minta forma. 76 Fej része. 77 A-val fő verőér. 79 Rajz vegyesen. 81 Pestmegyei nagyközség + számnév. 82 Mutatózó + személynév + vissza: bibliai név. 87 Blamálásban van. 90 Sio vegyesen. 94 Niagara része. 95 Idegen személynév + vissza: jökevény. 99 Vissza ékezetel: a kellemes zamatu. 101 Latin szó. 103 Bukna. 104 Leánynevek. 106 Trätz betű keverve. 107 Idegen férfinév. 108 Eletnedvé. 110 Ékezetel: zuzó. 112 Kárpótlásban van. 114 Angol csöcselék. 116 Harang hang. 118 Vissza: vadász teszi. 120 Vakbélben van. 121 Mutatózó. 122 Kenyerem kezdete. (A megfejtés és a megfejtők névsora a 14. oldalon.)

LEGUJABB

Leverték a Kréta-szigeti fölkelést

Huszonöt csendőr és néhány katonai repülő szétverte a zendülőket

Athénből jelentik: A Kréta szigetén lejátszódtott operettforradalmat a kormánycsapatok megelégedéssel gyorsan levertek. A lázadás elfojtásáról hivatalos helyről a következőket jelentik:

Mikor a görög kormány a legelső hírt kapta a zendülésről és a krétai kormányzó elfogadásáról, új kormányzóva azonnal Serefilios tábornokot nevezte ki. Délután 3 órakor már befutott az első jelentés, hogy az új kormányzónak sikerült rendet teremteni. Húsz perc múlva megérkezett a

végleges jelentés, hogy Serefilios 25 csendőr élén szétzavarta a zendülőket. A lázadás elfojtásánál nagy szerep jutott a katonai repülőeknek, akik a csendőrség munkáját támogatták.

Kréta sziget fővárosa, Kania kijáratánál a menekülő lázadók és a csendőrök között újabb összetűzés keletkezett. Az összeütközés eredményeként a zendülők közül kettő meghalt, három csendőr pedig súlyosan megsebesült.

A francia kormány nyári szünete

Bizakodó hangulat a nemzetközi helyzet alakulásáról. Wiedemann kapitány két napig Párizsban tartózkodott

Párizsból jelentik: A francia kormány pénteken este tartotta a hivatalos nyári szünet előtt utolsó minisztertanácsát. A minisztertanácsban bejelentették a hivatalos szünet megkezdését.

Politikai körökben a nemzetközi helyzet alakulására jójelnek tekintik azt, hogy a francia kormány szabadságra megy. Francia körökben egyébként is kedvezően fogadták a németek utóbbi időben tett békenyilatkozásait. A franciák készek arra, hogy a németekkel a megbékélésről tárgyaljanak. Politikai körökben megállapítják, hogy Daladier legutóbbi beszéde óta a légkör határozottan javult.

A francia közvélemény a német-francia kapcsolatok alakulását a cseh kérdés alakulásától teszi függővé. Francia körökben egyébként Runciman lord küldetéséről nagy bizakodással vélekednek.

Londonból jelentik: A kiadott cáfolatok ellenére határozottan tartja magát az a hír, hogy Wiedemann kapitány csütörtökön délelőtt Párizsba érkezett. A *Daily Herald* részletesen beszámol Wiedemann párizsi tartózkodásáról, aki két napot töltött a francia fővárosban. Hitler küldöttje Beyruthból jövet gépkocsin lépte át a francia határt és Párizsba érkezve a Hotel Ritzbe szállt meg. Ott találkozott Hohenlohe hercegnővel és több francia barátjával, valamint egy előkelő angol személyiséggel. A találkozását Hohenlohe hercegnő készítette elő.

Wiedemann pénteken délután nyomtalanul eltűnt Párizsból és nem tudják, hogy hazautazott-e Németországba, vagy tovább utazott London felé. A *News Chronicle* azonban úgy értesül, hogy Wiedemann e hét végén még nem érkezik Londonba.

Országsszerte gyászistentiszteleteket tartottak Mária királyné lelkiüdvéért

Oradea. Saját tud. Szombaton délelőtt az ország összes templomaiban gyászistentiszteletet tartottak az elhunyt Mária királyné lelkiüdvéért. Oradeán a római katolikus egyház és az összes felekezetek templomaiban imádkoztak a nagy királyné lelkiüdvéért. A gyászistentiszteleten megjelentek az összes polgári és katonai hatóságok vezetői is.

A spanyol hercegprimás pásztorlevele a budapesti eucharisztikus világyűlésről

Toledóból jelentik: Gomes I. toledói érsek. Spanyolország hercegprimása pásztorlevelet bocsájtott ki a budapesti Eucharisztikus világnagygyűlésre való emlékezésül. Mint ismeretes, a toledói érsek résztvett az eucharisztikus világnagygyűlésen és ott beszédet is mondott. Most pásztorlevelében nagy szeretettel emlékszik meg arról a nemes és vendégszerető bánásmódról, melyet Magyarország a spanyol kiküldöttek iránt tanúsított. A pásztorlevél megjegyzi, hogy ez a megkülönböztető szeretet kifejezésre akarta juttatni a magyar nép érzelmeit a nemzeti Spanyolország iránt.

Mohamedánok és buddhisták súlyos összetűzése egy szenthely miatt

Londonból jelentik: A Rangooból érkezett jelentés szerint újabb súlyos összeütközés történt buddhista szerzetesek és mohamedán lakosság között. A verekezésbe a rendőrség is beavatkozott. Négy halott és 16 sebesült áldozata van az összetűzésnek.

Fegyházból a lóversenyre, onnan a toloncházba

Budapestről jelentik: A steini fegyház igazgatósága értesítette a budapesti rendőrfőkapitányt, hogy Stefanescu Constantin romániai származású nemzetközi zsebmetsző, aki a nemzetközi alvilág egyik leghírhedtebb alakja, büntetése kitöltése után szabadulóban van a steini fegyházból. Stefanescu eddig 12 évet töltött különböző fegyintézetekben bünességei miatt. A hírhedt zsebmetszőt Steinből átakarták toloncolni Romániába, ő azonban kiszabadulása után nyomtalanul eltűnt.

Mivel az értesítés azt is jelezte, hogy Stefanescu valószínűleg Budapest felé szökött, a rendőrség azonnal bevezette a nyomozást. Egyik detektívfelügyelő a meyeri lóversenyterén felismerte az elegáns urnak öltözött zsebmetszőt, akit minden tiltakozása ellenére előállított a rendőrségen. Innen a toloncházba került Stefanescu, akit a napokban áttoloncolnak Romániába.

Dr Ernst Häckel tanár nyelvpedagógus VILAG MÓDSZERE

Tanuljunk könnyen, gyorsan angolul!

Az angol nyelv alapos elsajátításának könnyű és gyors módszere mindenki számára.

Irta: Dr Szcenci Miklós

az Aberdeen-ni egyetem (Nagybritánia) Magisztere a báró Eötvös József Collégium tanára.

A helyes kiejtés pontos megjelölésével, szójegyzék és a feladványok megjelölésével, dr Ernst Häckel tanár már inrt és közkezdveit módszere szerint feldolgozva és összeállítva, A kiváló szerző neve és a Häckel módszer világsikere biztosítékai az angol nyelvtan ujszerűsége, kiváló értékei és rendkívül használható voltának.

Ez az az angol nyelvtan, melyből valóban a legrövidebb idő alatt, fáradság nélkül, örömmel és tökéletesen sajátíthatja el mindenki a ma már nélkülözhetetlen angol nyelvet.

Erre a könyvre vártunk!

Igen szép és gondos kiállításban fűzve 215 lei

Arcáhidetések

Egy szó ára 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. „Cim a kiadóban” további 10 lei. Állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lei. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Adás-vétel

Zongora,
rövid fekete, kereszt-huros, eladó. Megtekinthető: Oradea, Str. Academiei 4., délelőtt 9-11 és délután 4-5 óra között.

Stingl
pianino teljes jó állapotban eladó. Patkó dr, Oradea, Ciorogariu-utca 23-a szám.

Vennék
jó karban lévő használt gyermekkoszt. Oradea, Str. Neptun 12. (Retul Comandantului.)

Zongora,
kereszt-huros, angol, új éláron eladó. Cim megtudható Sternberg-nél, Oradea, Bdul Regele Ferdinand 13.

Eladó
modern új magánház, 2 szoba, konyha, előszoba, fürdőszoba, kamra. Oradea, Str. Clemencau No. 18.

Vásárolok
régiségeket, — ékszer, ezüstdísz tárgyakat, szőnyegeket, zongorát és lakásberendezést. Sternberg, Oradea, Bdul Regele Ferdinand 13.

Lakás

Különbejáratu
üres szoba szeptember 1-től esetleg azonnalra kiadó. Oradea, Strada 2. sz. Érdeklődni Str. Stramba 1-a.

Kiadó
külön bejáratu utcai butorozott szoba azonnal. Oradea, Strada M. Averescu 37. szám.

Készült a Szent László-nyomda Rt. környegőgépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Kiadó

1 szoba, konyha mellékkeliséggel augusztus 1-re. Oradea, Parcul Carmen Sylva 6.

3 szoba,

fürdőszobás lakás a központban november 1-re kiadó. Felvilágosítások: Oradea, Strada Moldova 2. sz. a.

Kiadó

1 szoba, konyha augusztus 1-re. Oradea, Str. Alexandri No. 15.

Két szobás

(kertes) magánházat v. lakást keres Wetztenkircher M. tanár, Oradea, Parcul Alba-Iulia 14. szám.

Kiadó

egy szoba, konyha, élőkamara és ugyanott egy szoba butorozva, vagy anélkül azonnalra Oradea, Str. Eroul Neuncuocut 23. szám.

Kiadó

augusztus 1-re 4 szobás összkomfortos lakás. — Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 23. szám.

Alkalmazás

Kifutófiut

felvez András, Oradea, Str. Pasteur 53.

Megbízható

mindenes azonnalra felvétetik, Oradea, Baritiu-utca 4. (Főposta melletti utca.)

Oktatás

VIII-os Gojduş,

román szekciós, felvételre vagy pótvizgára előkészít. Cim a kiadóban.